

JAGT, VILDT & NATUR UDGIVET AF DANMARKS JÆGERFORBUND

Jæger¹⁰

24. ÅRGANG OKTOBER 2015

Brøl og ballade

12 ekstra sider om hjortevildtdebatten.

Markvildtprojektet

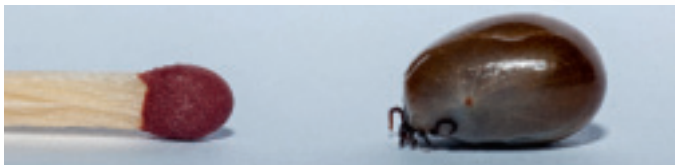
46 markvildtlav har kørt knap 2.300 km og gået cirka 460 km for at tælle harer og agerhøns på cirka 175.000 hektar.

Så skal vi på jagt!

Læs blandt andet om jagt på harer, gæs, fasaner og efterårsbukke.

Lille **blodsuger**

En flåt sammen med en tændstik. Ja, vi er i småtingafdelingen.
Foto: Lars Laursen/Scanpix

fremkalder livsfarlig køddallergi

Åndedrætsbesvær, faldende blodtryk, kramper og bevidstløshed er nogle af symptomerne på alpha-gal allergi, populært kaldt „køddallergi“, som smitter mennesker via flåtbid.

DET BEGYNDER MED, at en flåt overfører kulhydratet alpha-gal, der kun findes i firbenede pattedyr, til et menneske.

Så langt er eksperterne sikre

Overførslen kan sandsynligvis ske, inden flåten har siddet i 24 timer. Men hvorfor og hvordan alpha-gal herefter sætter en kædereaktion i gang, der får kroppen til at udvikle

” Kun en specialist kan stille diagnosen korrekt, og langt fra alle praktiserende læger kender til den relativt nyopdagede og potentielt livsfarlige allergi “

Anafylaktisk chok

En voldsom allergisk reaktion, der typisk indebærer åndedrætsbesvær, faldende blodtryk, kramper og bevidstløshed. Hvert år oplever mere end 150 danskere anafylaktisk chok, der for fem procent (syv-otte personer) har dødelig udgang. Tilstanden kræver øjeblikkelig lægehjælp og – om muligt – injektion med en epi-pen (engangssprøjte med epinephrin).

De mest almindelige årsager til anafylaktisk chok er allergi over for hvepsestik, kodimagnyler og andre smertestillende midler, gigtmidler, peanuts og hvede.

Kilde: Sundhed.dk

En af symptomerne på kødallergi er stærke mavesmerter.

allergi imod én eller flere former for kød, er endnu usikkert.

Kødallergi opfører sig forskelligt fra person til person - og fra anfald til anfald.

Nogle smittede tåler f.eks. kød fra lam, men ikke fra gris. Andre reagerer på kød fra alle firbenede dyr og tåler måske ikke engang mejeriprodukter.

Nogle reagerer med kløe og ondt i maven. Andre får livstruende reaktioner.

70 procent af de diagnosticerede udvikler anafylaktisk chok, som er den mest alvorlige og livstruende allergiske

reaktion, der findes; faldende blodtryk, kramper, hævelser, vejtrækningsbesvær og i svære tilfælde bevidstløshed eller død.

Jægere i risikogruppe

„En lumsk allergi“ kalder vicedirektør i Astma-Allergi Danmark Anne Holm Hansen den endnu relativt nyopdagede flåtsmitte, der tilsyneladende primært rammer mænd over 50.

Midaldrende mænd er i hvert fald overrepræsenteret blandt de diagnosticerede, men endnu ved man for lidt til >

Tekst: Karin Svennevig

Foto: Steen Axel Hansen m.fl.

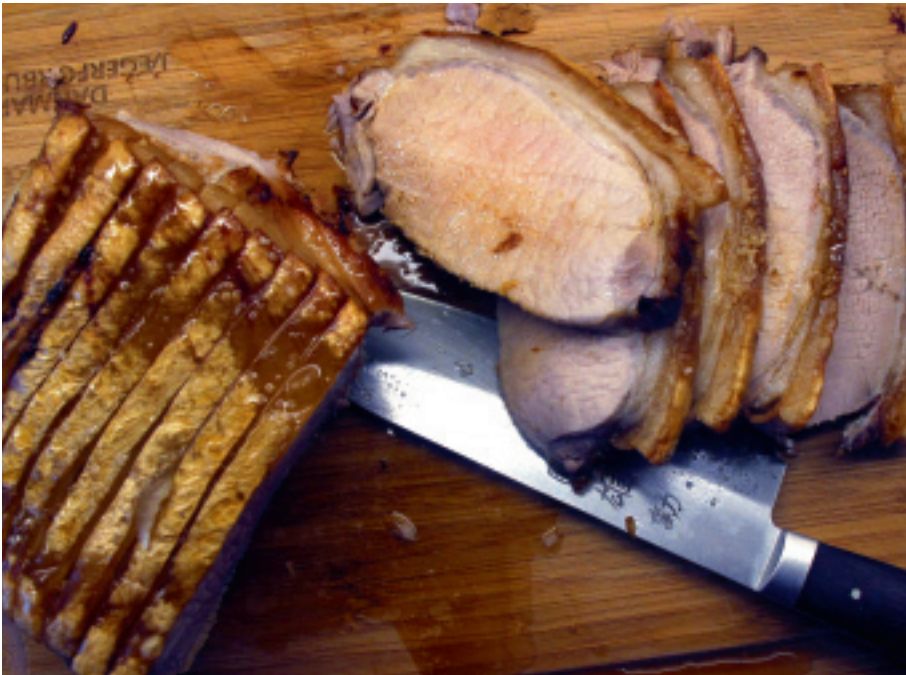
Mulige symptomer på kødallergi...

... (alpha-gal allergi) kan variere fra anfald til anfald og fra person til person og optræder typisk seks-otte timer efter det måltid, der fremkalder den allergiske reaktion:

- **Hudkløe.**
- **Udslæt.**
- **Mavesmerter.**
- **Nældefeber.**
- **Anafylaksi (besvimelse, vejtrækningsbesvær, hævelser. Denne reaktion er potentielt dødelig og kræver omgående lægehjælp).**

En blodprøve kan afsløre, om du er smittet med alpha-gal.

Kilde: Astma-Allergi Danmark

Nogle kødallergikere kan tåle lammekød, men ikke svinekød som denne saftige kamsteg, og andre igen kan slet ikke tåle kød fra firbenede dyr...

...derimod kan de godt spise fisk og fjerkræ, da disse ikke indeholder alpha-gal.

► med sikkerhed at kunne udpege andre risikogrupper end personer, der opholder sig meget på steder med forhøjet risiko for flåtbid, f.eks. i skove.

- Jægere er helt klart ekstra udsatte for smitte med alpha-gal allergi. Det er vigtigt, at netop jægerne er opmærksomme på allergisymptomer og går til læge ved mistanke om alpha-gal allergi, understreger vicedirektøren.

Hun frygter, at mange kan gå rundt med en uopdaget og potentielt livstruende alpha-gal allergi. For ikke alene kan symptomerne være vidt forskellige, de opstår også med seks-otte timers forsinkelse. Immunsystemet (over-)reagerer først, når kroppen har nedbrudt det allergifremkaldende kulhydrat. Så hvor f.eks. peanuttallergikere bogstaveligt talt kan falde om med peanuten i hånden, skal kødallergikeren tænke et halvt døgn tilbage for at finde årsagen.

Svær diagnose

- De færreste patienter overvejer, at reaktionen kan skyldes noget, de spiste i går. Og det er altså heller ikke sikkert, den praktiserende læge lige tænker i de baner. Alpha-gal

Eksempler på sygdomme overført af flåter

Borreliose: Borrelia-bakterien kan give en række forskellige infektioner og symptomer i bl.a. hjertet, led og nervesystemet.

Babesiose: En malarialignende lidelse fremkaldt af en parasit, som flåter kan overføre til dyr og mennesker.

Plettyfus: Fremkaldt af bakterien Rickettsia. Lidelsen kan udarte sig kronisk.

Kattekradsesyge: Skyldes bakterien Bartonella, der kan fremkalde en række sygdomme, herunder bl.a. „skyttegravsfeber“. Kattekradsesyge rammer ofte børn med symptomer som betændelse og hævede lymfeknuder.

Harepest (tularæmi): Skyldes bakterien Francisella tularensis, der sandsynligvis primært overføres via flåtbid.

TBE: Centraleuropæisk hjernebetændelse, der overføres via flåtbid. Kan forebygges med vaccination.

Kilde: Dagens Medicin og Statens Seruminstitut (Læs mere om symptomer m.v. på: www.biosikring.dk, ssi.dk og sundhed.dk).

Beskyt din hørelse

... og hør alle nuancerne

Vi laver individuelle og håndlavet hørevern til dig med 4 års garanti.

15 års erfaring og leverandør til Rigspolitiet.

Priser fra

999,-

soundscope pro-TECT

soundscope pro-TECT iHunt

Individuelt hørevern til jagt

audiovox

Yderligere information:
Telefon: 39 40 10 50
E-mail: info@audiovox.dk · www.audiovox.dk

Bedst i test 2015

Op til 15% rabat til DJ medlemmer

Nedsat hørelse eller tinnitus — Vi har Danmarks førende specialister i huset.

” Primært er det midaldrende mænd over 50, der bliver smittet med alpha-gal allergi, så vær opmærksom på symptomerne på den lumskede allergi, som typisk optræder seks-otte timer efter måltidet “

allergi er jo et ret nyt fænomen, siger Anne Holm Hansen.

Blandt eksperter har alpha-gal allergi været kendt siden slut-nullerne, mens mange praktiserende læger endnu knap har hørt om diagnosen.

Allergien kan påvises ved en blodprøve og bør herefter udredes og følges på en specialafdeling.

På grund af risikoen for anafylaktisk chok er det vigtigt, at patienten ved, præcis hvad det er for fødevarer, der skal undgås. Overbehandling eller fejlbehandling kan også være skadeligt eller gå unødigt ud over livskvaliteten. F.eks. tror nogle, at kødallergikere slet ikke tåler kød. Eller animalske produkter. Men det er altså individuelt, og alpha-gal kulhydratet findes kun i firbenede pattedyr. Fisk og fjerkræ indeholder ikke alpha-gal.

Kan forsvinde igen

Stik modsat andre fødemiddelallergier kan kødallergi af-tage af sig selv i løbet af måneder eller år. Det viser flere forskningsprojekter. Hvis man altså ikke igen bliver bidt af

en flåt med alpha-gal smitte, og hvis man holder sig fra de fødevarer, der fremkalder allergien, holder immunsystemet efterhånden op med at overreagere på alpha-gal. Hos nogle.

Også derfor er det afgørende, at den diagnosticerede bliver fulgt og undersøgt løbende. Mængden af alpha-gal, der tåles, kan muligvis også ændre sig. Nogle diagnosticerede reagerer på en knivspids kød. Andre kan godt smage på en kødret.

Nogle testes positiv for allergi mod hund og kat, men kan sagtens være i stue med de firbenede husdyr. Det er ikke skæl fra pelsen, men alpha-gal-kulhydratet i dyrene, de ikke tåler.

karin.svennevig@gmail.com

Læs mere om kødallergi

- alpha-gal.dk
- Astma-Allergi Danmark havde i februar 2014 en artikel om kødallergi i medlemsbladet. Find den på <http://www.astma-allergi.dk/bladarkiv>.
- Wikipedia linker til flere kilder på <http://da.wikipedia.org/wiki/K%C3%B8dallergi>.
- Der findes også alpha-gal grupper på Facebook.

20 års jubilæumssalg hos Jagt & Fritidshuset i Slagelse

Butikken fylder 20 år, og det fejrer vi med masser af gode tilbud...

Våben Rifler

Browning X-bolt Hunter. Flere kalibre.	Før 8.495,95	Nu 6.500,00
Mossberg Patriot sæt m.		
Bushnell kikkert. .308win	Før 6.499,95	Nu 4.500,00
Mossberg 817 Syntetisk .22LR	Før 2.799,95	Nu 2.100,00

Jagtgeværer

Bettinsoli Diamond E 12/76	Før 9.695,00	Nu 7.500,00
Bettinsoli X9 Sport 12/76	Før 11.900,00	Nu 8.000,00
EOS Sport justerbar STE 12/76	Før 10.899,95	Nu 9.000,00
Webley&Scott 912 12/76	Før 9.999,95	Nu 7.500,00
Webley&Scott 900 20/76	Før 9.999,95	Nu 7.500,00
Beretta 687 S.P 3 Sport 12/76	Før 27.995,00	Nu 22.000,00
Beretta Silver Pigeon 2 12/76	Før 22.995,00	Nu 16.000,00
Browning B725 G5 12/76	Før 42.995,00	Nu 35.000,00
Browning B525 Sporter Prestige 20/76	Før 39.900,00	Nu 23.000,00
Browning Ultra Sport 12/70 (Brugt)	Før 14.300,00	Nu 10.000,00

Kom ind og gør et kup i vores store udsalgstelt.

Spar 50 til 70%

JAGT & FRITIDSHUSET
NATUR • JAGT • FISKERI

Sorøvej 9 • 4200 Slagelse • tlf. 58526190

www.knaekogbraek.dk

Tilbuddene er gældende fra 1/10-2015 til og med 4/10-2015, eller så længe lager haves. Der tages forbehold for trykfejl

Alle brugte våben

-som i forvejen ikke er nedsat

SPAR 30%

Alt beklædning og fodtøj

-som i forvejen ikke er nedsat

SPAR 20%

Silver Bird 12/70

4-hagl

10 æsker

600⁰⁰

Riffelammunition

ved 2 pakker

spar

20%

Eley Superclay 12/70

24g 7-hagl

pr. stk KUN

110

Stabilisator til jagtbuen

- obligatorisk eller tilvalg!

Tekst og foto: Thomas Lindy Nissen

Stabilisatoren betragtes af mange som en integreret del af en jagtbue - men for nogen (måske de fleste) burde den nærmere betragtes som et muligt tilvalg.

Buejagt er i nogen grad en grejsport, og de mange små udgifter kan hurtigt løbe op, men der kan måske spares lidt her og der - har du f.eks. brug for en stabilisator?

I AMERIKANSKE OUTDOOR Life magazine læste jeg for nogen tid siden en bue-stabilisator test lavet af redaktør Andrew McKean. Han konkluderede, at stabilisatoren på en jagtbue ikke har nogen nævneværdig betydning i forhold til jagtrelevant skydning på afstande ud til 40 yards (ca. 36,5 meter). Formålet med McKean's test var at undersøge, om buens samlede vægt kunne nedbringes og dermed optimere buen til brug på bjergjagt, hvor der som bekendt skal arbejdes for føden.

Forskelligt erfaringsniveau

Med risiko for at blive „sat på plads“ af grejnørder i bueskydningsmiljøet bestemte jeg mig alligevel for at prøve, om testen kunne overføres til

danske forhold. Dette ikke så meget fordi vi har behov for at spare vægt - da de fleste danske jagtterræner jo ligger lige i „baghaven“ - men mere fordi jeg under en internetsøgning blandt flere buejagtbutikker kunne konstatere, at stabilisatorer til jagtbuer typisk lå i et prisleje på 350-650 kroner.

Når man taler om jagtbuer, kan man godt få det indtryk, at stabilisatoren er en integreret del af buen mere end et muligt tilvalg, men måske var der mulighed for at spare nogle hundredelapper, uden det ville få betydning for kvaliteten af skyttens evne til acceptabel jagtrelevant skydning.

McKean testede personligt tre forskellige buer med tre forskellige stabilisatorer og med forskellige pile for

at nå resultatet. I den test, jeg satte i søen, valgte jeg i stedet at bruge tre forskellige testpersoner, som var på hvert sit erfaringsniveau - men som selvfølgelig også brugte tre forskellige buer og buestabilisatorer.

Som udgangspunkt skød alle deltagere minimum 10 pile med og 10 pile uden stabilisator på 15, 25, 35 og 45 meter. På buejagt efter de danske relativt små og hurtigt reagerende vildtarter anbefales skydning på maksimalt 25 meters afstand og da kun under optimale forhold. De to længste afstande skulle derfor overvejende prøves for at se, om testen på disse hold - som i den amerikanske test - ville give et klarere resultat i forhold til skydning med og uden stabilisator.

Inden for hjerte-lungeregionen

Testens øvede buejæger var Jens-Erik Krag, der er født i 1965. Han dyrkede så tidligt som i 1980'erne buejagt, dog med pause i en længere periode, hvor han ikke skød med bue. De senere år har han trænet meget med buen og vandt i 2014 Danmarks Jægerforbunds kredsmesterskab i jagt feltskydning med bue i Kreds 6 - han blev senere samme år en delt nr. fire ved forbundsmesterskabet. Krag har nedlagt flere forskellige vildtarter med buen i flere forskellige lande på fire kontinenter - med en moskusokse som den til dato største vildtart.

For den erfarne skytte, der lavede testen under vindstille forhold, var pilespredningen på 15, 25 og 35 meter stort set den samme både med og uden stabilisator - alle skud sad på de tre nævnte afstande med en samling inden for et område mindre end det, der svarer til hjerte-lungeregionen på råvildt. Samlingen på de to korteste afstande ville også, både med og uden stabilisator, række til at nedlægge mindre vildt.

På 45 meter var det tydeligt, at stabilisatoren tjente sit formål, idet Krag her satte de 10 pile under skydning

med stabilisator inden for skydeski-vens 20 cm i diameter, mens nogle af skuddene afgivet uden stabilisator knapt sad i skydeski-vens A4 format.

Ydermere konstaterede Krag, at buen var sværere at holde stille i sigteøjeblikket, når den var uden stabilisator, ligesom det også var tydeligt, at de få ukontrollerede skud, der blev afgivet under testen, blev afgivet uden stabilisator.

Dette til trods var konklusionen dog stadig, at skudsamlingerne på de tre korteste afstande ikke for Jens-Erik Krag ville give problemer under jagtrelevant skydning i Danmark - og specielt ikke i betragtning af, at testskydningen på 35 meter ingen praktisk jagtrelevans har herhjemme.

Bedre uden

Testens gennemsnitligt øvede skytte, Robert Bondo-Jensen, er født i 1975. Han tog jagttegn i 2011 alene med det formål at få mulighed for at gå på buejagt, og han har siden på praktisk jagt nedlagt flere stykker vildt med buen i Danmark. Bondo-Jensen bruger mange timer om ugen på både skydetræning og jagt - han lavede testen udendørs og under næsten vindstille forhold.

Bondo-Jensen havde på 15 og 25 meter omtrent den samme spredning, men det gav ingen mening for den mediumtrænede skytte at skyde på længere hold, da resultatet ville fortælle mere om hans skydeevner end om stabilisatorens virkning.

Det forekom ham, at han faktisk skød bedre uden stabilisator end med og begyndte efter testen at gå på jagt uden. Det bør nævnes, at han på jagt har en del kameraudstyr samt pilekogger på buen, hvilket i nogen grad kan stabilisere buen og skabe balance - kameragrej og kogger sad dog ikke på buen under testen. Selv om stabilisatoren efterfølgende blev taget af buen, pointerer Bondo-Jensen, at han alligevel for en sikkerheds skyld vil montere den på jagtdage med hård vind.

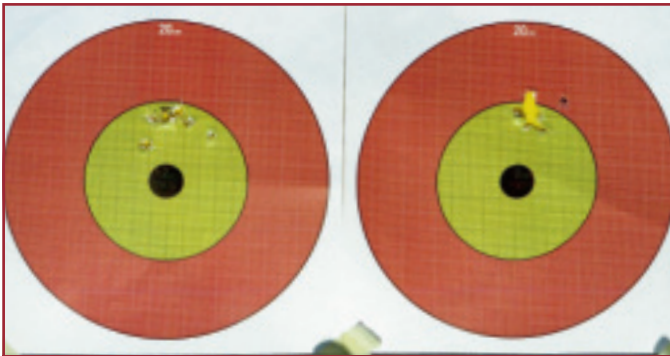
Lidt bedre med

Testens nybegynder, Anette Danielle Olsen, er født i 1966, hun bestod buejagtprøven i 2013 og nedlagde sit første stykke vildt med buen i foråret 2014.

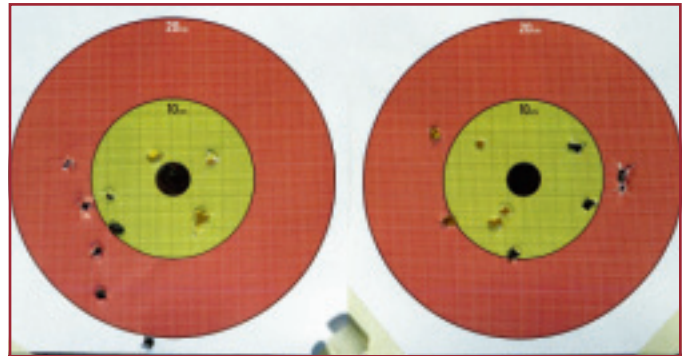
Under testen skød hun på 13 og 20 meter, idet hun normalt træner på 13 meter og aldrig skyder på afstande over 20 meter. Hun skyder til dagligt med en kvindebue, der blot trækker >

Jens-Erik Krag (testens øvede skytte) og Anette Danielle Olsen (testens nybegynder).

Jens-Erik Krags pilesamling ved skud afgivet med og uden stabilisator var helt ud til 35 meter så fine, at de bestemt opfyldte kravene til jagtrelevant skydning i Danmark (bemærk, at man til dansk vildt ikke bør afgive skud på længere hold end 25 meter).

Anette Danielle Olsens pilesamling på 20 meter viste sig fine til jagtrelevant brug, og det uanset om hun skød med eller uden stabilisator - alligevel vil hun i fremtiden foretrække at skyde med stabilisator.

> 43 pund, hvorfor hun af ballistiske årsager hverken under træning eller på jagt skyder på længere hold.

Hun havde på 13 meter en lidt større spredning uden stabilisator, end hun havde med, mens spredningen på 20 meter var nogenlunde den samme. På begge afstande var der dog ingen problemer i forhold til jagtrelevant skydning til råvildt, men alligevel kunne hun konstatere, at hun følte sig mest komfortabel, når hun skød med stabilisator.

På Olsens bue har stabilisatoren samtidig den funktion, at den ved et lille bevægeligt beslag kan drejes ud mod siden, så den stabiliserer balancen sideværts, hvis hun f.eks. påsætter pilekogger eller lignende.

Robert Bondo-Jensen
(testens gennemsnitligt øvede deltager).

Til dels en smagsag

I nogen grad kunne det af testen uledes, at jo bedre skyttens skydeteknik er, des mindre effekt har stabilisatoren på skuddenes samling. Testen viste dog også, at der overordnet for de tre testpersoner ikke var de store problemer i at præstere acceptabel jagtrelevant skydning uden stabilisator på afstande, som er realistiske under dansk buejagt - og det på trods af at buen ikke før testskydningen blev trimmet uden stabilisator.

For den gennemsnitlige buejæger må det ud fra testen således konkluderes, at stabilisatoren kan fravælges, men samtidig fastslog testen også, at det et stykke hen af vejen er en smagsag, om man ønsker at jage med eller uden stabilisator.

Buejagt må nok betragtes som værende en af de mest krævende danske jagtformer, samtidig med at det er en bekostelig grejsport, som man konstant kan kaste penge efter.

At der kan spares nogle hundredelapper på stabilisatoren, vil ganske givet af en del jægere betragtes som interessant viden. Og opfatter man derudover denne test som et oplæg til at afprøve andre småting, som evt. kan spares væk, vil den måske på sigt give inspiration til flere besparelser.

Afslutningsvis bør det understreges, at resultatet af en sådan uvidenskabelig test i princippet ikke kan overføres direkte til andre personer. Hvor mange pund, man trækker, hvilken træklængde, man har, og under hvilke vejrforhold, man skyder, kan sikkert, ligesom typevalg af bue, pile, release osv., påvirke det personlige resultat.

Resultatet og konklusionen på testen i denne artikel er fremkommet under specifikke omstændigheder og med specifikt grej, hvorfor det anbefales, at du personligt tester og trimmer din bue, som du ønsker at bruge den - uanset om det er med eller uden stabilisator!

tln@jagtrejsefeber.dk

Fakta - stabilisatorens øvrige anvendelsesmuligheder

En stabilisator kan ud over sit egentlige formål kombineres med andre anvendelsesmuligheder. Bl.a. kan den påmonteres en hastighedsmåler eller et kamera, ligesom jeg også har hørt om stabilisatorer, der indeholder batterier som strømkilde til varmelegemer i håndtaget. Stabilisatoren kan også med et specielt beslag justere vægten sideværts, hvis der f.eks. påsættes pilekogger eller lignende på buen. Ud over de nævnte eksempler er der sikkert mange andre sekundære anvendelsesmuligheder for en stabilisator.

Daniel Luther konstaterer i spøg, at der er lagt op til en far til søn-samtale, når Oliver bliver lidt ældre. Foto: Privatfoto.

Guldbukken

NIBE: Da Daniel Luther og hans kone Michelle ventede deres førstefødte, en søn, som Daniel kærligt kaldte Guldbukken, var terminen den 3. maj. Sådan skulle det dog ikke gå.

– Som dagene nærmede sig den 16. maj, hvor jeg for første gang skulle på jagt på et nyt terræn, begyndte alvoren at gå op for mig. Jeg begyndte at tro på jagtkammeraternes drillerier. Den 14. maj blev fødslen sat i gang, nu var det sgu alvor. Ind og ud af sygehuset, tegn på lidt og ud af sygehuset, tegn på lidt og så alligevel ikke. Både den 14. og 15. maj gik sådan, og det var en prøvelse for selv den bedste jægers tålmodighed.

– Som det så ud, var jeg dog sikker på, at fødslen ville være „overstået“ den 15. maj, husker Daniel Luther.

– Om aftenen den 15. blev vi imidlertid atter sendt hjem fra sygehuset. Set i bakspejlet er jeg faktisk ikke særligt stolt af mig selv, for jeg begyndte at pakke alt jagtgrejet og gøre klar til premieren, mens min meget

smertepåvirkede kone lå i sengen. Jeg skal dog lige tilføje, at terrænet kun ligger 5-10 minutters gang fra vores hjem. Men pludselig kunne Michelle konstatere, at mine chancer for at komme af sted blev mindre og mindre, og 10 minutter senere gik vandet. Efter en lang og hård nat, dag og aften gik fødslen i gang. Den 16. maj 2012 kl. 18.15 kom Oliver Præstgaard Luther til verden med 4.080 gram og 55 cm. En sand jæger havde set dagens lys, og en – trods datoen – stolt far fik sin søn i armene, fortæller Daniel Luther om det store øjeblik. – Derefter var det, som om at alt ændrede sig, jeg var blevet en anden; Jeg var blevet FAR, Guldbukken var født!

Den 19. maj om morgenen syntes min dejlige Michelle dog, at jeg skulle luften riflen, og jeg var mere end klar. Efter en perfekt situation faldt min første seksender, og jeg synes, at det gamle ordsprog „Når enden er god, er alting godt“ passede rigtigt fint på min situation.

Naturprisen i kreds 1

NIBE: I år er vinderen af Naturprisen i kreds 1 Ole Bak, Kyødale ved Nibe. – Ole Bak vinder prisen, fordi han på sin 110 ha store ejendom har formået at skabe et paradys for det jagtbare vildt og den brede fauna, fortæller vildtplejerådgiver i kreds 1, Mikael Kirkhoff Samsøe.

– Der udføres naturpleje af de himmerlandske heder med skånsom afgræsning, og der er lavet MVJ-aftaler på arealerne i om-drift, så de dyrkes uden brug af

kunstgødning og plantebeskyttelsesmidler. I skoven efterlades gammelt ved, og nye områder er blevet beplantet. Der er gravet søer, og tre tidligere dræn er lukket, hvilket resulterer i spændende engslugter, hvor bl.a. forskellige arter af gøgeurter har indfundet sig. Der er slået spor rundt i skoven, og der er anlagt remiser langs alle skovbryn. Alt i alt en herlig ejendom, hvor den brede natur er tilgodeset, konstaterer Mikael Kirkhoff Samsøe.

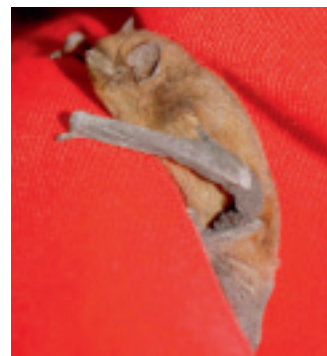
Ole Bak, Kyødale ved Nibe, vandt årets Naturpris i kreds 1. Foto: Mikael Kirkhoff Samsøe.

Flagermus i nød

NORDJYLLAND: – Den våde og kolde sommer har været svær for mange arter, måske især de insektædende arter. Jeg har denne sommer fået usædvanligt mange henvendelser om flagermus, der er søgt ind i selve boligen i det nordjyske område, fortæller vildtkonsulent Ivar Høst, Naturstyrelsen Kronjylland.

– Der er hvert år unge og uerfarne flagermus, som forvilder sig inden døre. Men i år har det været voksne individer, som har været stærkt svækkede på grund af sult og kulde, ligesom der også er fundet mange døde flagermus. Der har været tale om vores mindste og største arter, nemlig dværgflagermus og sydflagermus, der i forvejen le-

ver i tilknytning til menneskeboliger i sommermånederne, konstaterer Ivar Høst.

Den kolde og våde sommer har været hård for mange arter. I det nordjyske område har mange stærkt svækkede og døende flagermus søgt ind i boliger. Foto: Ivar Høst.

Har du en god historie,
som du mener fortjener offentliggørelse, så tøv ikke med at kontakte Jægers lokalredaktør!

Maria Metzger · Næstrupvej 41, 7700 Thisted · Tlf.: 40 98 06 09 · E-mail: loknord@jaegerne.dk

Der blev hen over sommeren fældet en 7 ha stor sammenhængende skov på Hulsig Hede som led i gendannelsen af den oprindelige klithede.
Foto: Karsten Frisk.

Gendannelse af klitheden

HULSIG HEDE: Naturstyrelsen Vendsyssel og Frederikshavn Kommune arbejder sammen om et LIFE-projekt inden for Natura2000-områderne for Skagens Gren, Råbjerg Mile og Hulsig Hede – også omtalt på disse sider i majnummeret.

– Vi ønsker at gendanne den oprindelige klithede med dens naturlige plantesamfund, f.eks.

lyng, revling og klitrose. Der skal fjernes træopvækst på 1.000 ha, og der skal fældes 12 ha plantage på Hulsig Hede nordvest for Hulsig. Vi vil hen over sommeren fælde ca. 10 ha, hvoraf den største del er en 7 ha stor skov, fortæller projektleder skovfoged Karsten Frisk, Naturstyrelsen Vendsyssel.

– Vi håber også at kunne give

en af vore rødlistefuglearter, den stærkt truede tinksmed, bedre forhold. Den yngler kun på de åbne heder, som f.eks. i Thy, hvor ca. 90% af den danske bestand yngler. Derfor er det vigtigt at fjerne træopvækst, idet tinksmeden placerer reden i en minimumafstand af 250-300 meter fra solitære træer eller bevoksninger, hvor

kragefugle og andre flyvende prædatorer kan sidde og holde udkig, oplyser Karsten Frisk.

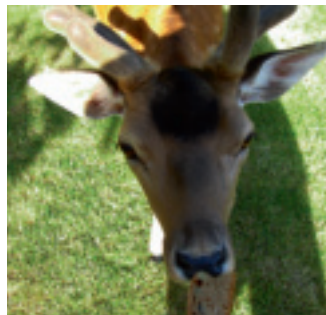
De planlagte tiltag i Hulsig Hede-området forventes at være afsluttet i løbet af 2016. EU bidrager med 60% af midlerne til LIFE-projektet, og staten med de resterende 40%.

Dådyr i haven

HURUP: Gårdejer Erik Toft fra Futtrup deler en del af haven med fire stykker dåvildt. – Sidste år havde vi ni, hvoraf to var hvide, som kom her jævnligt. Der er her på ejendommen nedlagt to stykker i jagtsæsonen, de to hvide er forsvundet, og hjorten kom desværre ulykkeligt af dage, da han et stykke herfra blev fundet uhjælpeligt indviklet i tråd, fortæller han.

– Men vi har stadig fire dåer, som holder til her, og de er ikke blevet mere sky eller forsigtige efter den første jagtsæson på dåvildt. Vi har en del af haven indhegnet på grund af vores gravhund, der absolut ikke kan se nogen mening i, at der skal være dåvildt på den anden side af heget. Men vi nyder nu at have dem gående, selvom den del af haven, som de har adgang

til, ikke har potentiale til at vinde nogen pris i en havekonkurrence. Det var rigtig ærgerligt,

at hjorten måtte aflives; han nåede at blive en halvskuffel og var allerede sidste år så tam, at jeg kunne håndfodre ham med æbler, brød og lignende. Nu glæder vi os til familieforøgelse, den ene af dåerne er nemlig højdrægtig, så det bliver spændende at følge, siger Erik Toft.

Den utroligt tamme dåhjort måtte desværre aflives af en schweiss-hundefører, da den blev fundet et stykke fra gården, hvor den var blevet uhjælpeligt indviklet i tråd. Foto: Werner Kordes.

Se flere nyheder fra området i medlemsbladet

Peter Rys mor, Lena Schjønning, fremviser et par opsatser af ældre dato til 75 kroner pr. stk. Foto: Troels Romby Larsen

Genbrugstrofæer

VIBY: Varme og strandliv var der ikke meget af, da de fleste danskere holdt sommerferie i juli måned. En del byttede i stedet strandens hvide sand og havets svalende bølger ud med cafebesøg og et kig i byernes genbrugsforretninger. Hos Brugtvare Terminalen i Viby var der, da lokalredaktøren besøgte forretningen en sen eftermiddag i juli, masser af rykind. Mest af kvinder med små og større børn, men også enkelte mænd. Min nysgerrighed gik på opsatser, trofæer, udstoppede fugle og dyr foruden diverse ting og sager fra jægers dødsboer. I kasser, på hylder og på vægge var der adskillige effekter, som refererede til jægerhjem, jagt og natur.

- Vi har altid opkøbt opsatser og trofæer, men det er først for ca. 10 år siden, at der begyndte at blive interesse blandt kunderne for også at købe dem, fortæller Peter Ry, ejer af Brugtvare Terminalen. - I starten gik det lidt trægt, men da en række boligmagasiner begyndte at vise både danske og udenlandske trofæer som en del af indretningen i et moderne hjem, kom der gang i salget. På spørgsmålet om hvem køberne er, svarer Peter Ry med et stort smil. - Det er næsten udelukkende piger og unge kvinder, der køber opsatser. Efter hvad jeg har hørt, går de hjem og spraymaler dem, hænger dem

op på deres værelse eller i deres lejlighed, og så bruges de til at hænge smykker og andet op på. Interessen for opsatserne er svagt faldende. Hvor prisen tidligere for en smuk, velholdt opsats kunne ligge i underkanten af 200 kroner, er prisen nu faldet til ca. det halve. Til gengæld synes interessen - og dermed også prisen - for udstoppede fugle og dyr at holde sig ret konstant.

Handelsstedet i Viby, i udkanten af Aarhus, handler ikke meget med større udenlandske trofæer. I følge ejeren kommer den slags oftest til salg på Bruun Rasmussens auktioner eller på Lauritz.com. Afslutningsvis fortæller Peter Ry, at han har gjort en interessant iagttagelse, nemlig at han i forbindelse med opkøb af dødsboer ofte oplever, at „jægerhjem“ rummer spændende indbo. - Det er som om, jægere har et samlergen og har øje for spøjse ting, de igennem livet har fået skrabt sammen, fortæller Peter Ry, som også lige når at få med, at dødsboerne efter jægere meget ofte har en del ældre, tilrøgede piber. - Man kan forestille sig, at jægeren efter endt jagt har nydt en kop kaffe og en cognac i den dybe læderstol, mens han lystigt har røget et par stopperer pipetobak. Ikke underligt, at alle de opsatser, vi har til salg, er nikotingule af tidens tand - og jægerens rygevaner.

Muntjac mysteriet

RØRBÆK SØ: Forundringen var stor blandt lodsejere på et par mindre ejendomme syd for Rørbæk Sø, da der i sensommeren 2014 flere gange blev set et „mærkeligt dyr“. Fotografier taget lidt tilfældigt med mobiltelefoner bl.a. på halvøen Kælderbanke, tilhørende Rørbæk Hovedgård, og på statens besøgs-ejendom Ballesbækgård afslørede hurtigt, at det drejede sig om en muntjac. I løbet af efteråret 2014 blev Naturstyrelsen Midtjylland og den lokale vildtkonsulent Steen Fjederholdt orienteret af opsynsmanden Niels Peter Lund, der flere gange havde haft held til at se de små klovdyr ude i sin have på Ballesbækgård. En reguleringstilladelse blev hurtigt fremskaffet, og i december måned 2014 lykkedes det Niels Peter Lund at aflive to muntjacs - et hundyr og et buk. Begge dyr blev i første omgang nedfrosset og i foråret 2015 sendt til veterinære undersøgelser for at få konstateret, om de var rundt på diverse sygdomme. Svaret på disse undersøgelser foreligger endnu ikke. Der er ikke foretaget DNA-undersøgelser, som evt. kunne afsløre dyrenes herkomst. Ifølge skytte Hans Brix er der, ligeledes på Rørbæk Hovedgaard, nedlagt et enkelt dyr. Med sikkerhed løber der stadig mindst to muntjacs rundt i området, idet Niels Peter Lund i foråret 2015 har set et hundyr med lam.

- Hvis der er en rå med lam, har der også været en buk, og med den korte drægtighed (6 måneder, red.) muntjacs har, så må der også have været en buk i området, og den har jeg da også set en enkelt gang, fortæller opsynsmanden, som hver dag og aften sammen med sin kone - især i skumringen - holder et vågent øje med et bestemt sted i bunden af haven. Naturstyrelsen, Midtjylland har igen søgt og fået tilladelse til regulering, da dyrene ikke er hjemmehørende i Danmark.

Hvor dyrene stammer fra, er der i skrivende stund ikke offentlig viden om. De kan være udsprungne fra private (evt. ikke registrerede) dyrehold eller udsat bevidst. Vildtkonsulent Steen Fjederholt opfordrer på det kraftigste folk til at undlade at udsætte vildtarter i den danske natur uanset hvor smukke, fascinerende eller spændende, de jagtligt måtte være.

- Vi har talrige eksempler fra andre dele af verden, hvor diverse udsætninger har voldt ubodelig skade på den hjemmehørende fauna og i virkeligheden over en årrække skabt langt større problemer, end nogen havde kunnet forudsige.

Lokalredaktøren vil meget gerne kontaktes, hvis nogen har en viden eller har observationer, der kan kaste nyt lys over det pludseligt opdukkede, men uønskede klovvildt.

Muntjac'en er en spændende, lille hjorteart, som på baggrund af et udslip fra godset Woburn har bredt sig over det meste af England i løbet af få årtier. Foto: Troels Romby Larsen (arkivfoto)

Har du en god historie,
som du mener fortjener offentliggørelse, så tøv ikke med at kontakte Jægers lokalredaktør!

Troels Romby Larsen · Vesterlundvej 40 · 7323 Give · Tlf.: 75 73 60 66 · Mobil: 20 97 53 38 · E-mail: lokmidt@jaegerne.dk

Argon er ikke tam, men har så stor selvtillid, at en fremmed person (lokalredaktøren) i dens nærhed ikke synes på nogen måde at skræmme den. Foto: Troels Romby Larsen.

Ørnen er landet

SKANDINAVISK DYREPARK på Djursland har haft mange gæster i løbet af sommeren. Den kæmpestore rovfugle-flyvevoliere, som måler 60 meter gange 60 meter og har en flyvehøjde på 12 meter, har været en af dyreparkens flittigst besøgte lokaliteter. Imponerende er det da også at opleve tre unge Stellers havørne i den store voliere, som

publikum naturligvis har adgang til i forbindelse med de daglige ørneshows. I modsætning til Ørnerservatets to Stellers havørne i det nordjyske, som håndteres på falkonervis, har ejeren af Skandinavisk Dyrepark, Frank Vigh Larsen, besluttet, at hans ørne skal forblive „vilde“, hvilket betyder, at de aldrig berøres. Under flyveshowene, der afhol-

des en eller to gange om dagen, er Frank altid selv til stede som den person, de store rovfugle ser kaste fiskeattrapper (små kyllingelår „indpakket“ som en slags hygiejnisk, nylonomviklet dummy) i vandet, hvorefter ørne på skift kaster sig i et jagtligt dyk med efterfølgende landing på en „klippe“ eller i en kæmpemæssig trærod og fortæring af de små kødlunser til følge. Alt sammen til ære for publikum, som har adgang til ørnevolieren 15 min. før

showet. De store fugle kan dog også opleves ude fra stierne langs volieren.

Stellers havørn er verdens største havørn og kan i fuldvoksen udgave nå et vingefang på tre meter. Ikke desto mindre er det en fremragende flyver, som behændigt flyver rundt i volieren. Nogle gange ganske tæt på publikum, så der går et sus gennem de fremmødte. Kommer man tæt på fuglen, vil man med ærefrygt betragte det kæmpestore næb, som rovfuglen bruger bl.a. til at flænse sit bytte. Ørnen, som er hjemmehørende i det nordøstlige Sibirien (bl.a. Kamchatka og det Okhotske Hav nord for Japan), jager fisk, men også havfugle.

Frank Vigh Larsen fortæller, at Stellers havørn er så imponerende på grund af dens kropsstørrelse og dens ufatteligt store, smukke næb, men mest af alt på grund af dens majestatiske udseende, når den sidder i et af volierens store træer eller flyver rundt i ørnevolieren.

– Man kan ikke andet end blive imponeret, fortæller den stolte dyreparkejer, da vi efter et af showene sidder blot et par meter fra Argon, der er en af dyreparkens unge hanørne.

Bævere spreder sig

SKJERN Å: De lodsejere, der har jord ned til åen, har kendt til bæveraktiviteten i et par år, myndighederne næsten lige så længe, og nu er der efterhånden også en del lokale, der ved det. Bæverne fra Klosterheden-området har spredt sig langt omkring. Nu findes de også i den øvre del af Skjern Å systemet blot 35 kilometer fra Vejle. Afgnavede træer af pil, birk og – tro det eller lad være – eg, viser umiskendelige mærker efter bæverens orange, skarpe tænder.

der. Om det er en enkelt eller flere bævere, der har afsat tydelige spor i det lave, fugtige landskab, er ikke afklaret, da der kun er meget få egentlige iagttagelser. En natlig videooptagelse af en bæver, der trisser rundt på en offentlig vej nær åen, viser dog med al tydelighed, at en velnæret, skælhalet bæver på omkring de 10 kilo har fundet vej til åens øvre løb. Om det er den iagttagede bæver, der har bygget et bo og også står alene for gnavet langs åen, og om den måske er flyttet længere ned ad åen igen, vil nærmere observationer afsløre i de næste måneder.

Der er adskillige steder spor efter en „gnaven“ bæver i den øvre del af Skjern Å systemet. Foto: Privatfoto.

Se flere nyheder fra området i medlemsbladet

Roeland Schultz, indehaver af The Gun Room, foran en del af butikens eksklusive sortiment af finere jagtvåben.

Dyre våben til kræsnekunder

PADBORG: The Gun Room hedder en jagtforretning, der tidligere på året slog dørene op i Padborg. Forretningen ligger diskret gemt af vejen i industri-kvarteret, men ifølge indehaveren, Roeland Schultz, er det ikke noget problem:

– Vores sortiment er i den mere eksklusive ende af spektret, og derfor spiller placeringen ikke den store rolle. Vores kunder kommer fra hele Danmark, og de kan sagtens finde os, forklarer han.

Det topsikrede våbenrum indhold bekræfter, at kvalitet har topprioritet på stedet. Her står en indbydende række af haglvåben og rifler fra producenter som Perazzi, Gamba, Fausti og Blaser i prisklassen fra 20.000 kroner og op til en kvart million.

– Når kunderne kommer til os, er det fordi, de vil have noget helt specielt og den rigtige rådgivning. Når vi sælger haglbøsser fra Perazzi, kommer kunderne med til fabrikken i Italien, hvor der bliver taget præcise

mål, hvorefter skæftet udformes, så bøssen falder præcis som den skal, hver gang ejeren kaster den til kinden, fortæller Roeland Schultz.

Butiksejeren er både meget aktiv jæger og flugtskytte, der blandt andet har været Danmarksmester i skeet skydning, og aktiv erhvervsmand, der til daglig driver en større virksomhed i transportbranchen. Med den baggrund kunne han hurtigt se forretningspotentialet, da han i 2014 fik mulighed for at overtage og flytte The Gun Room, der tidligere lå på Sjælland.

Åbningstiderne er i skrivende stund ikke lagt endeligt fast, men kan ses på forretningens hjemmeside, www.thegunroom.dk. Derudover åbner butikken også gerne ekstraordinært for jagtforeninger, der ønsker at give medlemmerne mulighed for at se og høre nærmere om jagtvåben af den slags, som godt kan give de fleste jægere lidt ekstra hjertebanken.

Sort held

KALVSLUND: Simon Klinge Nielsen fra Kalvslund mellem Ribe og Brørup er del af et lille dansk konsortium, der har jagten på 600 hektar landbrugsjord i Niedersachsen, hvor der jævnligt ses sort råvildt. I august var det hans tur til at have heldet med sig, da han under en morgenpürsch i området så hovedet af en stærk sort buk stikke op ude i en hvedemark.

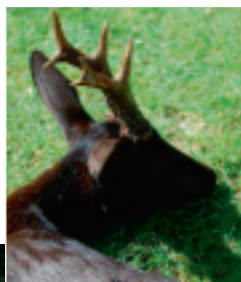
– Uset fandt jeg hurtigt en stige i kanten af marken, hvorfra jeg kunne observere bukken og måske få chance til skud. Med jævne mellemrum sprang den rundt efter en rød rå. Efter to timer i stigen nærmede råen og bukken sig kanten af hvedemarken. Her havde jeg enkelte korte chancer, men da afstanden var omkring 200 meter, afholdt jeg mig fra skud. Skulle jeg skyde en sort buk, ville jeg være HELT sikker på, at skuddet blev perfekt, fortæller han.

I stedet besluttede Simon

Klinge Nielsen sig for at forsøge at komme tættere på:

– Efter 20 minutters pürsch, gennem et sprøjtespor i en tilstødende rugmark, var jeg inde på en afstand af 30 meter af det sted, hvor jeg sidst havde set dyrene. Men bukken og råen var ikke at se. Efter fem minutter kom bukkens opsats til syne i den høje hvedemark kun 20 meter fra mig. Lige så hurtigt som jeg oplevede gensynets glæde med bukken, forsvandt den som dug for solen, for pludselig sprang den ind i en tilstødt ende klat træer, og jeg var sikker på, at chancen var forpasket. Efter to minutter kom bukken dog til syne igen og denne gang sammen med råen, som havde opholdt sig i træerne. Da bukken stod frit i kanten af hvedemarken, faldt skuddet uden yderligere tøven. Bukken faldt og ænsede aldrig min tilstedeværelse, slutter beretningen om jagten.

Der er ikke tidligere set sorte bukke i området med en opsats, der størrelsesmæssigt kommer på højde med den nedlagte brunstbuk fra i år. Simon Klinge Nielsen har derfor valgt at bukken skal skuldermonteres på en piedestal.

Den nedlagte buk er trofæmæssigt den stærkeste sorte buk, der er nedlagt i området.

Simon Klinge Nielsen med sin flotte, sorte råbuk, der ikke overraskende skal skuldermonteres.

Har du en god historie, som du mener fortjener offentliggørelse, så tøv ikke med at kontakte Jægers lokalredaktør!

Hans Kristensen, Østergårdsvej 2, Lydersholm, 6270 Tønder · Tlf.: 21 47 87 49 · E-mail: loksyd@jaegerne.dk

En ganske lille knogle afslører, at Sønderjylland for cirka ti millioner år siden var hjem for en nær slægtning til søpapegøjen. Foto: Martin Abrahamsson, Museum Sønderjylland, Naturhistorie og Palæontologi

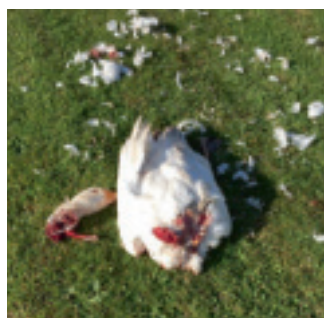
Sønderjysk senior-søpapegøje

GRAM: En blot lidt over to centimeter lang knogle, der blev fundet af en skoleelev i Gram Lergrav, viste sig ved nærmere undersøgelse at være den yderste del af knæledet fra en fjern forfar til lunden eller søpapegøjen, der har fløjet rundt over Sønderjylland for cirka ti millio-

ner år siden. Det har eksperter fra Statens Naturhistoriske Museum konkluderet efter en nærmere undersøgelse af det uanseelige knoglefragment. Det spændende fund er med stor sandsynlighed verdens ældste fund af fugle af den slægt, som lunden tilhører.

Hovedløs gerning

LYDERSHOLM: Indhegningen med hønsetråd var høj, tæt og intakt. Alligevel havde der været uønsket besøg i de tidlige morgentimer, og byttet var en fuldvoksen gås, som var løftet over hegnet, men derefter efterladt lige på den anden side, med hovedet bidt rent af. Den skyldige havde ikke efterladt sig spor, men tidligere jagttegnslærer Ib Dons, der bor som nabo til ejendommen, hvor dramaet fandt sted, har en hovedmistænk: - Jeg er ret sikker på, at det har været en stor hornugle, der har været på spil. Hvem kan ellers løfte en gås over hegnet på den måde? Sandsynligvis er den blevet forstyret af en passerende bil eller noget andet, siden den har efterladt sit bytte, konklude-

Et foto fra et gerningssted; stor hornugle er den hovedmistænkte. Kan det passe? Foto: Else Dons

rer han. Er der blandt læserne andre, der har erfaringer, der kan be- eller afkræfte teorien, hører lokalredaktøren af disse sider gerne om det.

Elektrisk måge

FLENSBORG: Det er ikke kun ved at larme og rode i affald, at den stigende bestand af måger i byerne rundt omkring gør sig uheldigt bemærket. I Flensborg var en måge i august skyld i, at store dele af byens 130.000 beboere måtte klare sig uden strøm i tre timer. Det skete, da mågen på byens elværk med sit udbredte vingefang kom til at forbinde to store hovedstrømkabler, således at hele systemet kortsluttede, og strømmen forsvandt i størstedelen af byen. Heldigvis skete det en søndag

formiddag, således at det blandt de handlende mest var byens bagere, der led under strømafbrydelsen, ligesom mængden af trafik i gaderne var så beskedent, at den kunne afvikles, selv om lyssignalerne var ude af funktion. Men blandt byens borgere, der har måttet sidde i halvmørke og tænke sig til morgenkaffen, har mågen alligevel næppe været synderligt populær, og det har nok kun været en ringe trøst, at den uforsigtige måge selv satte livet til ved kortslutningen.

I Flensborg var en måge årsag til, at hele byens strømforsyning gik ned.

Inspirerende foldere

VADEHAVET: Interesserer man sig for naturen i Vadehavsområdet, kan man med fordel studere en serie på seks nye foldere, der beskriver områdets spændende naturlokaliteter. Folderne omhandler henholdsvis Landet foran digerne, Mandø, Rømø, Fanø, Skallingen og Ho Bugt og Tøndermarsken, og de kan findes på turistbureauer, udstillingssteder m.m. i området. De kan også findes på nettet på http://issuu.com/nationalpark_vadehavet

Nationalpark Vadehavet har udgivet en inspirerende lille serie foldere om områdets vigtigste naturlokaliteter.

Se flere nyheder fra området i medlemsbladet

Mange finder vaskebjørne egnede som kæledyr, men der findes i dag skrappe regler for anskaffelsen af særlige kæledyr. Foto: Hans Christensen

aflives. Der findes regler for regulering af vaskebjørne. Efter vildtskadebekendtgørelsens § 8 må vaskebjørne reguleres hele året uden tilladelse fra Naturstyrelsen. Reguleringen må ske fra kunstigt skjul og fra halvanden time før solopgang til halvanden time efter solnedgang samt fra stiger og platforme. Der må også reguleres fra foderpladser samt anvendes kunstigt lys.

Der findes dog helt bestemte regler for, hvilke dyr der må holdes som kæledyr, og vaskebjørne er ikke et af dem. Fødevarestyrelsen administrerer bekendtgørelse nr. 208 af 6. marts 2014 om forbud mod private hold af særlige dyr. Af denne fremgår det, at det er forbudt at holde vaskebjørne i fangenskab af private. Kun dyr, der er anskaffet før 6. marts 2014, kan fortsat forblive hos private, men så kræver loven, at de er neutraliseret og mærket, så de er genkendelige.

På følgende link kan du læse om, hvilke dyrearter der er omfattet af forbuddet i § 1: <http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Kæledyr.aspxv>.

Vaskebjørne er ikke kæledyr

VESTFYN: En entreprenør i Tommerup så en dag tre vaskebjørneunger i sin have. Han tog straks et billede og lagde det på sin facebookside, og det så en miljøsagsbehandler i Assens Kommune. Oplysningen blev sendt videre til kommunens naturmedarbejder, der kontaktede vildtkonsulent Lars Erlandsen, Naturstyrelsen, hvorefter reguleringskorpsset blev involveret.

Samme aften mødte en reguleringsjæger op hos entreprenøren, der blot kunne kun fortælle, at han ikke siden havde set noget til vaskebjørnene. Hans bud var dog, at de evt. stammede fra hans nabo, der havde vaskebjørne.

Reguleringsjægeren besøgte efterfølgende omtalte nabo, der dog benægtede, at nogen af hans vaskebjørne havde været

stukket hjemmefra. Det var ikke muligt at få tilladelse til at se vaskebjørnene, da han ikke ville vise dem frem, så reguleringsjægeren måtte gå igen med uforrettet sag.

– Det må jo have været undslupne/udsatte dyr, og vi vil helst undgå en opformering af vaskebjørne på Fyn, siger vildtkonsulent Lars Erlandsen. – Derfor skal dyrene fanges eller

Et usædvanligt trofæ

NORDFYN: Christian Rasmussen var sammen med en jagtkammerat i Polen på tre dages drivjagt efter vildsvin og kronhjort.

Christian beretter om turen: – Vi var et jagtselskab på 12 mand, og jeg havde hjemmefra besluttet, at hvis det var muligt, ville jeg gerne skyde en seks- eller otteender. Efter to dage lykkedes det mig at nedlægge den eneste hjort, der blev skudt på turen. Det blev ganske vist til en 10-ender, og det var så god en

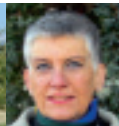
oplevelse, at den altid vil stå klart i min erindring.

– Den sjoveste oplevelse fik jeg dog, da det lykkedes mig at skyde tre vildsvin, hvoraf de to var frischlinger (grise under et år). Det største vildsvin vurderede både min jagtfører, der var skovfoged og formand for den lokale jagtforening, og jeg selv til at være en „guter keiler“, som han sagde, og den havde fremtrædende waffen (tænder). Jeg må sige, at vi begge blev noget

overraskede, da vi gik frem og besigtigede de nedlagte vildsvin. Her viste det sig, at det, vi troede, var en keiler, i stedet var en mægtig so med højst usædvanligt lange hjørnetænder på 14 cm. En so med så lange hjørnetænder var ikke tidligere set i området, og skovfogeden havde aldrig set noget lignende. Efter de polske jægers opfattelse var det et helt uhørt trofæ. Soen vejede 82 kg, og alderen blev anslået til fem år.

Christian Rasmussen kunne efterfølgende hænge sit sjældne trofæ på væggen derhjemme efter en oplevelsesrig jagtrejse til området Trzbiachow i Polen. Foto: Marianne Andersen

Har du en god historie, som du mener fortjener offentliggørelse, så tøv ikke med at kontakte Jægers lokalredaktør!

Marianne Andersen · Odensevej 24, Nr. Søby · 5792 Årslev · Tlf.: 65 90 22 20 · E-mail: lokfyn@jaegerne.dk

Der betales fortsat jagtleje

Hjulby Mose Jagtselskab udlånte venligst deres terræn til Danmarks Jægerforbunds første forbundsmeesterskab i udvidet apportering for alle jagthunde. Foto: Marianne Andersen

NYBORG: Heldet tilsmilede Nyborg Jagtselskab, da kommunen overgav jagten på de kommunale arealer (plantagen på Knudshoved, Teglværksskoven, Jagtenborgskoven, Svanedammen og Folkeskoven ved Indu-

stri Vest) gratis til jagtselskabet, der hidtil havde betalt 25.000 kr. i årlig jagtleje.

Det resultat er jagtselskabet ganske godt tilfreds med. Områderne har ikke den store jagtværdi, til gengæld er den sociale

værdi af stor betydning.

– Jagtområderne er bynære, og befolkningen færdes i områderne i stort omfang. Jagtselskabet har store udgifter til naturpleje, og er foruden at være Danmarks ældste jagtselskab en

del af Nyborgs historie, siger formanden for Teknik- og Miljøudvalget, Per Jespersen (S). Samtidig sørger de for, at de unge jægere også kommer med på jagt.

Desværre var medlemmerne af Hjulby Mose Jagtselskab ikke så heldige, selvom de også gør store tiltag for jagten og vildtet. Her er jagtlejen fortsat 25.000 kr. årligt.

– Vi kan her leje jagten ud til markedsprisen; som kommune har vi pligt til at få noget for det, vi kan, begrundet Per Jespersen.

Den beslutning har Hjulby Mose Jagtselskab måttet tage til efterretning. Området i Hjulby Mose bliver også brugt af mange mennesker med en del uro på terrænet til følge.

Hjulby Mose Jagtselskab består af tre jagtforeninger: Nyborg Jagtforening, Nyborg Jagtselskab og Nyborg Strandjagtforening, og jagterne drives i fællesskab. Medlemmerne håber nu, at politikernes beslutning ikke er endelig, men kan tages op til en revurdering på et senere tidspunkt.

En efterskole i udvikling

NORDFYN: Efterskolen Flyvesandet udvider stadig deres række af tilbud til unge mennesker. Jagtlinjen er populær som aldrig før, og nu undervises der også til bueprøven. Skolen deltog på Det Fynske Dyrskue, hvor der var stor søgning til den stand, eleverne selv havde bygget op.

– Eleverne skal have nogle gode og spændende oplevelser, og det giver deltagelse i et dyrskue, siger forstander Pavia Haaber Jakobsen. – Her fortæller de selv om de muligheder, de har på skolen. Vi har allerede uddannet de første tre buejægere, hvor eleverne, efter erhvervelse af almindeligt jagt-

tegn, fortsatte undervisningen til bueprøven med afstandsbedømmelse, bueskydning, jagtetik samt konditions- og styrketræning, og det gjorde dem godt rustet til prøven.

– Som det sidste nye, tilbyder vi nu også en hestelinje med islandske heste samt andre koldblodsracer. Koldblodsheste er beregnet til at trække tunge ting, men anvendes også som rideheste, fortæller Pavia videre, og man kan sagtens have sin egen hest med på skolen, blot den er af racen koldblod.

Du kan læse om skolens forskellige tilbud på: www.flyvesandet.dk.

Forstander Pavia Haaber Jakobsen (fra venstre), Jacob Jensen, Niklas Rasmussen og Casper Kristensen havde stort besøg af mennesker, der gerne ville høre om skolens jagt- og hestelinje. Foto: Marianne Andersen

Se flere nyheder fra området i medlemsbladet

Skytte Ole Vennevold med et dåhjortetrofæ, der langt overstiger kravet til guldmedalje. Foto: Ole Eriksen

40 år på godset

SYDLOLLAND: Ikke mange skytter er ansat på samme gods i 40 år. Men Ole Vennevold, Ålholm Gods ved Nysted, tilhører den lille eksklusive skare.

– Jeg har aldrig villet være andet end skytte, og jeg har aldrig prøvet andet, siger Ole Vennevold. – Jeg startede med at gå på jagt med min far, og allerede som skoledreng havde jeg fritidsjob på en vildtfarm i Jylland,

hvor jeg stammer fra. Arbejdet med fasan- og agerhønseskyltinger samt hareopdræt, der en kort overgang var på vej ind i de danske vildtfarme, fangede i den grad drengen, der fortsatte i praktik og som skytteelev. 1. august 1975 tiltrådte han jobbet som skytte på Ålholm, der dengang var kendt for sit automobilmuseum og sin egen jernbane med damptog, der kørte turister

rundt på en del af godsets arealer. Ole Vennevolds første arbejdsgever på Ålholm hed Johan Raben-Levetzau, der døde i 1992, hvorefter sønnen John Otto Raben-Levetzau arvede godset. Tre år senere var baronernes tid forbi, og Ålholm blev købt af den nu afdøde erhvervsmand Stig Husted-Andersen, hvis to døtre nu ejer godset.

– Der er sket meget i de for-

løbne 40 år. I starten holdt baronen to jagter for sine gæster, og der blev aldrig solgt en jagt, beretter Ole Vennevold. – Senere kom der nye tider, hvor godserne blev nødt til at udleje jagter og at opdrætte mange flere fasaner.

Det er blevet til utallige udlejningsjagter og mange tusinde nedlagte fasaner på godset gennem tiderne. I dag er afskydningstillerne på de enkelte jagter blevet lidt mindre, og en del gæster foretrækker jagter, hvor der er flere skytter end de 10-12, der er på en klassisk klapjagt. På jagterne med flere skytter går man med i drevet i hver anden så.

En del af godset udgøres af Roden Skov, der ligger omkring 10 kilometer fra slottet. Skoven, der dækker 560 hektar, blev på et tidspunkt indrettet til parforcejagt med vejene anlagt i en stjerne ud fra en åben plads i midten. Der har imidlertid aldrig været drevet parforcejagt.

Dåvildt har der altid været i skoven, og der har altid været hegn omkring. – Da jeg kom til Ålholm, var jagten i Roden lejet ud, men efter nogle år opsagde jagtlejerne kontrakten, fordi der ikke var store hjorte, og stammen ikke var stærk nok, siger Ole Vennevold med et lille smil. Han og hans assistenter og elever sørgede gennem årene for en nænsom og målrettet afskydning, og i dag skydes der hvert år adskillige medaljehjorte, vel at mærke uden at der er tilført nyt blod udefra. Den jubilerende skytte mener, at der sandsynligvis aldrig har været udsat dyr fra andre bestande.

Som 62-årig har Ole Vennevold stadig gnisten og lysten til jagten, men han er i gang med at køre sin afløser i stilling. – Jeg håber at kunne fungere som medhjælper på en eller anden måde, men uden at skulle stå med ansvaret for de store jagter og opdrættet, siger Ole Vennevold.

Dyre gæster

LOLLAND-FALSTER: For få år siden plantede Naturstyrelsen skov umiddelbart op til Nakskov på Vestjylland. I området er der en stigende råvildtbestand, så for at give de unge træer en chance for at blive større, blev de nye skove indhegnet.

Desværre glemte en skovgæst sidst på vinteren tilsyneladende at sikre sig, at de selvlukkende låger virkede efter hensigten. En af dem

gjorde ikke, formentlig på grund af sne. Resultatet var masser af lækker føde til råvildtet, der åd samtlige knopper og friske skud af de i alt 15.000 træer. Det, der har været det rene slaraffenland for råvildtet, blev en dyr affære. Omkring 150.000 kroner har det kostet at udskifte de ødelagte træer.

I Østerskoven ved Hesnæs på Østfalster har kombinationen af åbne låger og råvildt også været dyr. I tiden fra april til juni har skovgæster

flere gange ladet lågerne til indhegningen stå åbne. Det har i den grad været guf for råvildtet, der har ødelagt træer for omkring 100.000 kroner. Træerne ejes af firmaet Skovbyholm Grønt, der har anmeldt sagen som hærværk. Uanset, om der er tale om ond vilje eller ej, kan man kun opfordre skovgæster til at sørge for at lukke eventuelle låger efter sig – og i øvrigt holde sig borte fra områder, hvor de ikke må færdes.

Har du en god historie, som du mener fortjener offentliggørelse, så tøv ikke med at kontakte Jægers lokalredaktør!

Ole Eriksen · Kaløgråvej 18, Kallø, 4990 Sakskøbing · Tlf.: 54 70 48 89 · Mobil: 40 15 93 37 · E-mail: lokvest@jaegerne.dk

Omtalen i augustnummeret førte til flere henvendelser om plettede rågeunger - alle fra Jylland. Privatfoto

Flere spættede råger

I augustnummeret omtalte jeg på disse sider en rågeunge med spættet fjerdragt og efterlyste andre, der har set eller nedlagt råger med lignende farvetegninger. Det resulterede i henvendelser fra en håndfuld jægere, der selv har nedlagt eller set rågeunger med en mere eller mindre spættet fjerdragt.

Alle rågerne er nedlagt i Jylland. Det er sket i henholdsvis Aars, mellem Hobro og Løgstør, Beder syd for Århus samt Vejen, vest for Kolding, hvor der i dette forår er nedlagt mindst tre, og endelig i Bramming omkring 30 kilometer vest for Vejen. Her er der angiveligt nedlagt mindst en håndfuld. Endelig har jeg fået et foto tilsendt af en plettet rågeunge, der er nedlagt i Skive i 2002. Her reguleres der omkring 1.000 rågeunger hvert år, og den spættede unge fra 2002 er den eneste, man nogensinde har set. Det er påfaldende, at der ikke er kommet en eneste henvendelse om plettede rågeunger fra jægere øst for Storebælt.

Carsten Riis Olesen, Danmarks Jægerforbund, har et bud på årsagen til de hvide pletter på rågeungernes fjer. Det handler om fødemangel: - Hvis ungerne ikke får føde nok i nogle dage, hvilket for eksempel kan ske ved flere dages regn, udvikler fjerene sig ikke normalt, og det vil resultere i hvide vingebånd, siger Carsten Riis Olesen. - Der vil altid være en unge, der er svagere end de andre, og den vil selvfølgelig få mindst føde, derfor vil der normalt kun være en enkelt unge i et kuld, der har afvigende farve.

Carsten Riis Olesen vil dog ikke helt afvise, at der kan være tale om genmutationer, men han mener, at sandsynligheden for dette skal måles i promiller. Fødemangel vil kun påvirke den første fjerdragt, derfor ses hvide pletter ikke hos voksne råger.

Jeg vil stadig gerne have oplysninger om råger - og selvfølgelig også andre arter - med afvigende farvetegninger - helst med fotos.

Mår i uglekasse

SORØ: Mette Hansen havde først på sommeren en helt usædvanlig oplevelse. Hendes bror og svigerinde har en stor træbevokset naturgrund ved Frederiksberg i udkanten af Sorø. Området støder op til en af de store skove, hvor der er et rigt dyreliv med bl.a. skovmår. For nogle år siden byggede Mette og broderen en redekasse til natugler og satte den op i en stor skovfyr, som ugleerne tit sidder i. Kassen er åbenbart ikke faldet i uglernes smag, for de har hidtil ikke benyttet den.

I år havde Mettes svigerinde imidlertid hørt noget pibe i kassen, så en aften i pinsen listede Mette hen til træet ved midnatstid, og hun hørte noget postyr og hæse pib og andre lyde, der bestemt ikke lød som natugler, men måske skovhornugle eller flagermus, som der er en del af på grunden.

- Næste morgen satte vi en stige op for at tage et hurtigt kig eller et billede. Kassen var konstrueret med løst låg, klikket på plads med træklodser, så det skulle kunne løftes af, fortæller Mette. - Det er en høj stige, og

jeg var ikke helt tryk, men jeg vikled kameraremmen om venstre arm og forsøgte at få låget af. Det sad fast. Noget inde i kassen hørte mig, og der var højlydt bump og hvæsen, beretter Mette Hansen.

Hun besluttede at tage et billede ind gennem hullet og derefter lade beboerne i fred. Hun kunne ikke komme til at se ind gennem hullet, men måtte „skyde“ i blinde. En pote kom imidlertid ud af hullet og slog efter objektivet, og Mette blev så forskrækket, at hun var ved at falde ned. Ved at holde kameraet længere borte fra redehullet, lykkedes det hende at tage et billede af en af uglekassens beboere - en voksen skovmår.

Der er som nævnt en del mår i området og masser af egern i området, så hvis man ellers er heldig, kan man se skovmår, men at have dem så tæt på er ret usædvanligt.

Efter at billedet var taget, fik mårfamilien selvfølgelig fred. Hvis andre skulle have oplevet noget lignende, vil jeg meget gerne høre om det.

En skovmår havde indtaget uglekassen og født unger der. Foto: Mette Hansen

Se flere nyheder fra området i medlemsbladet

Død bison

BORNHOLM: I 2012 kom syv polske bisoner til Bornholm til en ny tilværelse i et stort hegn på Nordbornholm. De trives godt, og de seks unge køer har født 10 kalve i alt. Det er en meget høj fødselsrate.

Ifølge Bornholms Tidende er en af de udsatte bisonkøer fundet død. Dyrlægens obduktion

viste, ifølge skovridder Søren Friese fra Naturstyrelsen på Bornholm, at koen er død af leverikter, men obduktionen viste også en betændt galdeblære, lungeorm og løbe-tarmorm.

Det er almindeligt kendt fra andre besætninger, at bisonerne kan have lav modstandskraft over for parasitter.

Den livløse bison undersøges. Foto: Privatfoto

Action på museet

HØRSBOLM: Trænger familien til lidt ekstra action i skolernes efterårsferie? Jagt- og Skovbrugs-museet i Hørsholm giver den gas med vilde og spændende udfordringer! Fra mandag den 12. oktober til og med søndag den 18. oktober kan der prøves kræfter på adventure-banen, en 60 meter lang svævebane, man kan se udsigten over Nordsjælland fra de 20 meter høje klatremaster,

gå på tre-d-buejagt, der er „climb and game“ i trækrone, skydning med luftgevær og luftpistol, der er en parkourbane, der er hands-on tractor pulling og mange flere spændende aktiviteter.

Og så er der selvfølgelig museets udstillinger om naturen, jagten og vildtet. Der er åbent alle dage fra kl. 10-16. Se mere på www.jagtskov.dk.

På vej mod toppen. Foto: Jagt- og Skovbrugsmuseet

Sultne gæs kan være hårde ved frøgræsafgrøderne. Foto: Tonni Koefoed Larsen

Frøgræs og gæs

BORNHOLMSKE planteavlere oplever i stigende omfang problemer med gæs i frøgræsmarkerne. Der er flere af de bornholmske landmænd og planteavlere, der melder om problemer med de store gåseflokkede, der fortrinsvis på den sydlige del af øen slår sig ned i frøgræsmarkerne. Det er et problem, at de træder rundt i afgrøden, men det er samtidig et endnu større problem, at de store gåseeks-

krementer skal renses fra, når det nyhøstede frø kommer ind til renseriet, fortæller en af de landmænd, der kender til problemet, Peter Brandt Koefoed fra Langemyregård på Sydbornholm.

Hos Bornholms Landbrug bekræfter planteavlskonsulent Ole Harild dette, og også at problemet indtil videre er afgrænset til Sydbornholm.

Jagt som meditation

STEVNS: – Jeg bliver bare glad i låget, når jeg sidder en morgenstund blandt blomster og duggede edderkoppespind. Sidder og venter. Bare venter med hunden og geværet ved min side. Det er vel en form for meditation. Den totale tavshed. Der bliver ikke sagt et ord. Man er der bare. Venter. Er til stede.

Denne smukke stemningsbeskrivelse kommer fra Anna Cassia fra Stevns, og hun sætter den op mod dengang, da hun sammen med nogle andre prøvede at meditere i en kirke.

– Vi sad bare der i kirken og skulle alle sammen være tavse i

flere timer. Prøve at finde frem til en indre ro. Meditere. Det lykkedes ikke for mig, siger Anna Cassia. – Men den morgen ude på jagten forstod jeg pludselig, hvad det gik ud på.

Anna Cassia tog egentlig jagttegn, fordi hun gerne ville lære noget mere om naturpleje. Men hun fandt tillige ud af, at de oplevelser, hun kunne hente på jagten, var med til at berige hendes liv. Jagten passer fint ind sammen med hendes firma Stevns Urter, hvor hun sælger urter (forarbejdede eller uforarbejdede), som hun samler i Guds frie natur.

Se flere nyheder fra området i medlemsbladet

Har du en god historie,

som du mener fortjener offentliggørelse, så tøv ikke med at kontakte Jægers lokalredaktør!

Peter Lassen · Dyrehaven 1, 2800 Lyngby · Tlf.: 45 80 54 46 · E-mail: lokost@jaegerne.dk

Området ved Søborg Sø. Foto: Peter Lassen

Tilbage med agerhønsene

SØBORG: Som så mange andre steder i landet er agerhønsene også forsvundet fra markerne i området ved Søborg Sø.

Det bør være muligt at få en bestand af agerhøns tilbage, mener Peter Due, der er tovholder på et projekt under De Stående Jagthundeclubber (FJD). Men han er bevidst om, at inden man udsætter en agerhønssefa-

milie, skal der ske en radikal ændring af områdets naturforhold. Når man ved, hvilke behov agerhønsene har, kan man konstatere, hvad der mangler, og derefter sætte ind på at tilføje området det nødvendige.

Peter Due, der selv er jæger og tidligere landmand, mener, at oplysning om, hvordan forholdene kan forbedres – uden at

man skader landmændenes levebrød – er væsentligt.

Indtil midten af 1960'erne fandtes der agerhøns overalt på markerne. Ved Søborg Sø husker jægerne, hvor fin en agerhønsjagt der var i området. Men dyrkningsmetoderne er ændret, der sprøjtes, og nedlæggelse af diger og det, at skel, hvor agerhønsene kunne lave

reder og sætte kyllinger i verden, er væk. Det samme er det ukrudt og de insekter, de levede af.

Den naturgenopretning, Peter Due arbejder for, er et samarbejde mellem jægere og landmænd, og han er i kontakt med flere gårdejere, der gerne vil genoprette natur. Og det kan godt lade sig gøre, selv om man driver landbrug.

– Men de skal hjælpes til at vide, hvordan det kan gøres, siger Peter Due. – Landmændene har en ni meter bred bræmme, som ikke må dyrkes, men på de yderste tre meter ud mod marken er det nu blevet tilladt at lave vildtforbedrende tiltag. – Vi sår dem til med blomster af forskellige slags, som er godkendt til brug i området. De er insekt- og bivenlige samt gode fødeemner for markens dyr og fugle. Vi genetablerer noget natur, og det gør vi sammen med landmændene. Landmanden kan ikke dyrke korn på striben, men han får EU-tilskud, siger Peter Due.

Kronvildt

NORDVESTSJÆLLAND: Bestandstallene for kronvildt synes at være støt stigende og giver anledning til diskussion om kronvildtets forvaltning i både øst og vest. På Vestsjælland skønnes bestanden at være på ikke under 800 dyr i sommerbestanden, og den ser ud til fortsat at være voksende.

– Vi oplever til stadighed at se kronvildtet etablere sig på nye lokaliteter, fortæller vildtkonsulent Hans Henrik Erhardi fra Naturstyrelsen, Vestsjælland, der har fingeren på pulsen, når det angår kronvildtet i det vestlige Sjælland.

– Selvom der i høj grad er behov for gennemført nytænkning i forvaltningen af det store hjortevildt, er vi på rette vej, og jeg tøver ikke med at kalde det en succeshistorie, som kronvildtla-

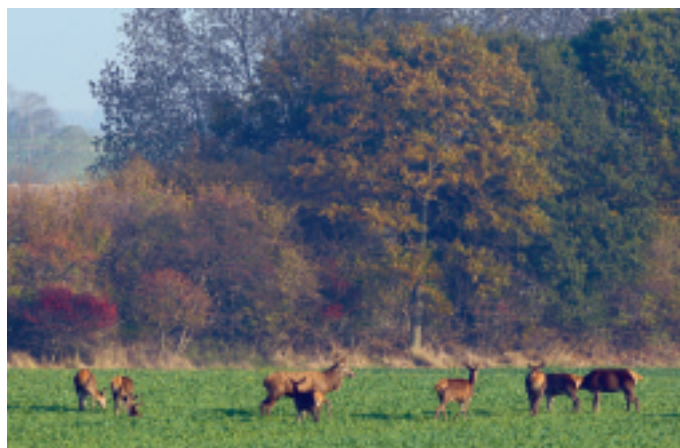
vene skal have ros for at påvirke i den rigtige retning. Jeg kan nævne en tryk-jagt, der blev afholdt på tværs af naboskel som et eksempel på god jagtfaglig baseret forvaltning. Med fokus på at nedlægge hind og kalv blev jagten afviklet med tilfredsstillende udbytte.

I det lav, der dækker områderne lige nord for Åmose Å, blev der i den forgangne sæson nedlagt godt 80 dyr, hvoraf de 15 var hjorte, resten var kalve og hinder.

– Der er naturligvis problemer med markskader efter kronvildt på egnen, og det er især kartoffelmarkerne og nogle højtverdige specialafgrøder, som det går ud over. Vi har udstedt fire tilladelser til regulering af kalv i denne sommer, fortæller Hans Erhardi. En sådan tilladelse gælder for en måned og kan udstedes i perioden 15. juli til 30. september og giver tilladelse til reguleringsjagt

fra halvanden time før solopgang til halvanden time efter solnedgang. Der er krav om, at vildtafværgemidler er opsat før, under og efter reguleringen, ligesom reguleringen skal foregå inden for en afstand på maksi-

malt 100 meter fra fuldt synligt fungerende vildtafværgemiddel – det sidste punkt for at øge effekten af opsatte vildtafværgemidler. Tilladelsen bortfalder ved høst af afgrøden.

I kerneområderne, hvor kronvildtet giver problemer i forhold til skov- og landbrug, skal der efter vildtkonsulentens mening klart opfordres til, at fokus flyttes fra hjortejagt til en nødvendig reduceringsjagt på hind og kalv. Foto: Peter Lassen

Brøl og ballade om hjortevildt

Tekst: Kenneth Sletten Christensen, Danmarks Jægerforbund. Foto: Max Steinar

To forskellige forslag fra Den Nationale Hjortevildtgruppe har skabt røre. I dette tema tager Jæger dig med rundt om debatten.

HJORTEVILDTBESTANDEN ER DE sidste ti år steget med flere hundrede procent, og jagten på de store klobærende vildtarter står i høj kurs. Men bestanden er skæv. Jægerne skyder for mange hjorte og for få hinder og kalve. Derfor har især kronvildtbestanden nået et omfang, hvor skov- og landbrug oplever store skader på afgrøderne. Og dyrene står stadig hovedsageligt ved kernområderne.

Vildtforvaltningsrådet nedsatte i 2004 ni regionale hjortevildtgrupper. De fik opgaven: Find en forvaltningsmodel, der sikrer en naturlig sammensat bestand på tværs af køn og alder, og sikrer at hjortevildtet spredes sig til nye egne og sikrer, at jagten udøves på et etisk forsvarligt grundlag.

Gruppernes fire hovedaktører er Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer.

I maj 2015 fremlagde Den Nationale Hjortevildtgruppe (som er bindeledet mellem de regionale grupper og Vildtforvaltningsrådet) to forslag, der begge kredser omkring en frivillig lav-ordning. Disse forslag har været flittigt debatteret. Jægerforbundet stod bag det ene forslag, de tre andre foreninger stod bag det andet forslag.

I de følgende artikler kan du bl.a. møde en modstander, en tilhænger, forskerne, jagtpolitikerne og de nye formænd for henholdsvis Vildtforvaltningsrådet og Den Nationale Hjortevildtgruppe under Vildtforvaltningsrådet.

Lad os endelig fortsætte debatten – men huske at hjælpe hinanden med at holde os til den sobre tone og de seriøse argumenters banehalvde!

God læselyst.
ksc@jaegerne.dk

Claus Lind Christensen om hjortevildt:

- Vi skal forvalte på tværs af skel

- Jægerne skal vise, at vi kan tage ansvar og forvalte hjortevildtet i Danmark på tværs af ejendomsskel, siger DJ-formand Claus Lind Christensen. - Det er NU, vi skal have samarbejdet til at fungere.

Tekst: Torsten Lind Søndergaard

DET ER EN kompliceret sag, som Vildtforvaltningsrådet har bedt Den Nationale Hjortevildtgruppe om at få løst. Opgaven blev stillet for mere end 12 år siden, og den er endnu ikke løst til fulde. Opgaven lyder:

- Der skal sikres en mere naturlig og dermed ligelig køns- og aldersfordeling af bestandene.
- Andelen af ældre, og dermed større hjorte, skal øges. Kronhjorte er mindst ti år, før de topes. Dåhjorte er mindst otte år.
- Hjortevildtet skal spredes til flere nye egne.
- Jagten skal foregå med en bedre etik.

- Når Den Nationale Hjortevildtgruppe engang i slutningen af året afleverer sit forslag til en forvaltningsplan, så vil planen sandsynligvis bære de typiske karakteristika for et kompromis. Det vil sige, at ingen af de involverede parter i kompromisset er hverken specielt begejstrede eller specielt utilfredse, siger Claus Lind.

Han er dog optimistisk med hensyn til det endelige resultat for jægerne.

- Vi må jo ikke glemme, at vi helt grundlæggende står i en fantastisk situation. Vores kron- og dåvildtbestande har i nyere tid ikke været større til stor glæde for de danske jægere. Nu skal vi bare til at forvalte bestandene på en måde, så vi få vekslet bestandsstigningen til en mere homogen sammensætning, og her skal

vi finde fælles løsninger. Det er efter min mening en både naturlig og glædelig udvikling, siger Claus Lind.

- Vi kæmper for jægerne interesser, og vi forventer ikke, at den fremtidige forvaltningsplan skal hugges i sten. Tingene skal fungere ude i virkeligheden, og hvis de ikke gør det, så skal de naturligvis rettes til eller laves om. Vi inddriver jo nyt land her, siger Claus Lind Christensen, som ikke vil skjule, at opgaven er både kompleks og jagtfagligt udfordrende.

Jagt er ikke en rettighed

Hovedbestyrelsen og Hjortevildtudvalget i Danmarks Jægerforbund bakkede op om Vildtforvaltningsrådets fire mål for hjortevildtsforvaltningen. Men samtidig er det hjerteblod for Danmarks Jægerforbund, at alle har lige ret til jagten og til vildtet.

- Vi må aldrig glemme, at det er samfundet, der giver os jægere lov til at gå på jagt. Jagt er et privilegium og ikke en rettighed. Vildtet tilhører ikke os jægere, men er en samfundsresource, som jægerne forvalter for samfundet. Gør vi det på en ordentlig måde og overholder de aftaler, vi har med

samfundet, så har jagten en god fremtid i Danmark - det er jeg ikke et sekund i tvivl om, fastslår Claus Lind.

Vi er alle jagtkammerater

Det er ikke nogen hemmelighed, at arbejdet med den nye forvaltningsplan har engageret mange jægere rundt om i landet, og især debatten på Facebook har kørt højt - nogle gange lidt for højt, mener Claus Lind:

- Det er godt at debattere, og det er også helt i orden, at man ikke er enig med Danmarks Jægerforbund i alt, hvad vi foreslår. Men jeg må på det kraftigste opfordre til, at vi på de sociale medier, som Facebook, taler ordentligt til hinanden og undlader at tillægge andre intentioner, de ikke har. Der er ingen tvivl om, at jægere kan være hårde ved hinanden. Men vi skulle nødigt komme derhen, hvor det er jægerne selv, der er den største trussel mod jagten i Danmark, siger Claus Lind Christensen.

Han opfordrer de interesserede i arbejdet med den nye forvaltningsplan til at følge med på enten www.jaegerforbundet.dk eller www.hjortevildt.dk tls@jaegerne.dk

Den Nationale Hjortevildtgruppe:

Svend Bichel, formand

Lars Jensen, Danmarks Jægerforbund

Henrik Bertelsen, Landbrug & Fødevarer

Anders Hillerup, Dansk Skovforening

Bo Håkansson, Danmarks Naturfredningsforening

I 2003 var der cirka 6.000 kron dyr. I dag er der cirka 24.000.

DANMARKS JÆGERFORBUND ØNSKER øget samarbejde over skel. Gerne i lav. Kan jægerne finde sammen i lav, giver det udvidede muligheder for jagt. Sådan er grundtanken. Hertil kommer en række redskaber i den såkaldte værktøjskasse, som lavene kan benytte sig af. F.eks. jagt på smalhind i februar

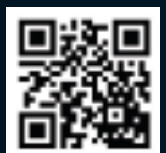
og/eller maj/juni, jagt på kalv og hjorte i august, minus september jagt på hjort, jagt før solopgang på hind og kalv, osv.

DN, Dansk Skovforening og Landbrug & Fødevarer foreslår, at hvis man råder over et areal op til 50 hektar, må man - som ikke-medlem af et lav -

kun nedlægge kalve.

Scan koden og se jægerforbundets forslag, samt de tre andre organisationers forslag i detaljer.

<http://korturl.dk/xgu>

I årevis har Knud Pedersen henstillet til jægerne om at nå målet om flere ældre hjorte ad frivillighedens vej. Nu har han tabt håbet og tilslutter sig øget fredning.

HJORTEVILDTGRUPPE VESTJYLLAND HAR haft nogle hidsige diskussioner om, hvordan man når to af de absolut vigtigste mål, som er sat af Vildtforvaltningsrådets parter: Flere ældre hjorte og færre kalve og hinder.

- Enhver med indsigt forstår, at der skal ske noget. Også i mit bagland herude, siger Knud Pedersen.

Da det blev kendt, at der var forslag om at danne lav, blev der knurret i det vestjyske. Den knurren tiltog, da forslag om arealbegrænsninger på jagtretten blev fremlagt af DN, DS og L&F.

- Især forslaget om arealkrav fik mange til at slå bak i Vestjylland, siger Knud Pedersen. - Et flertal herude forstår behovet for ændringer - bare ikke via arealkrav.

- At vi lokalt skal forvalte vor bestand, det er en god ide. Jeg forstår dog ikke, at det møder så voldsom en modstand. At vi som jægere i fællesskab får chancen for selv at stå for forvaltningen, under hensyntagen til hvad området kan bære, er da en gylende mulighed!

- Der har været en masse debat - i al fald på Facebook. Modstanderne tordner løs. Men hører vi fra dem, der er for? Generelt tager modstanderne altid ordet, mens tilhængerne intet siger, men blot venter på, at forslagene bliver gennemført. Tilhængerne skal forstå, at også de har et ansvar for, om forvaltningen skal ændres i en retning, de tror på.

Prøv dog!

Manglen på opbakning til lav i Vestjylland skyldes nok - mener Knud Pedersen - at landsdelen ikke har tradition for lav.

- Der er dog andre steder i landet,

Formanden for Hjortevildtgruppe Vestjylland:

- Vi skal prøve en anden vej

Knud Pedersen tror på, at lav og en indskrænkning i hjortejagten vil give resultat. Men han har tabt troen på at nå målet ad frivillighedens vej.

hvor man har haft frivillige lav i mange år. De steder kunne der være en oplagt chance for at danne større lav og efterfølgende høste erfaringer af mange af de ubesvarede spørgsmål, forslaget har givet. Jægerne her har vist, at de har ønsket og viljen til det, og må også have samlet en masse brugbare erfaringer fra de nuværende frivillige lav.

Hvilke dyr er derude?

- Vi ved, hvad der bliver nedlagt her i landsdelen via en minutios optælling. Det gælder området fra Barde Sande og Skjern Å i syd til Husby i nordvest og til Teuts Plantage ved Holstebro mod nordøst. Det har vi gjort siden 2004.

- I runde tal er en fjerdedel af de nedlagte dyr kalve. Det burde være det dobbelte. Der skydes langt flere hjorte på private arealer end på statsarealerne. I sidste sæson - altså 2014/15 - blev der nedlagt 198 spidshjorte på privat jord. Hos staten 11.

De sorte huller

- Vi SKAL bare have flyttet fokus over på kalve og hundyr de steder, hvor der stadig er stigende problemer med markskader. Og jeg så da gerne, at vi kunne blive ved med at selektere i mellemhjortene med omhu og ansvarlighed. Men det har desværre vist

sig, at det mål ikke kan nås frivilligt. Især de helt amoralske jægere har spillet en forfærdelig rolle. Dem, som man betegner som „De sorte huller”. De har ødelagt nogle andre jægers lyst til at udvise mådehold.

- Grådighed er generelt et problem. Da jeg og hjortevildtgruppen fik indført jagtstop på mellemhjorte fra 1. september til 15. oktober - for at spare nogle hjorte fra jægerne ude på markerne, sådan som mange påpegede var et problem - hjalp det intet. Fordi nogle af de skovejere, der generelt var utilfredse med, at alt for mange hjorte faldt ude hos landmændene, nu i stedet skød de unge hjorte senere på året. I den sidste sæson med jagt i september faldt der 125 spidshjorte og 156 hjorte op til fireårsalderen i området. Altså i alt 281 hjorte. Sæsonen efter - 2011/12 - (den sæson, hvor jagttiden på hjortene var blevet ændret, red.) steg tallene til 227 spidshjorte og 118 hjorte op til fireårsalderen. Altså i alt 345 hjorte.

- Jeg var dybt skuffet dengang. Min teori, om at jægerne i skovene ville have grebet chancen til at lave ældre hjorte, holdt ikke. Min konklusion er, at vi ikke kommer uden om at lave juridiske regler. Årelang tro på frivillighedens vej har ikke ført os nærmere målet. Nu skal vi prøve noget andet.

mst@jaegerne.dk

Opfordring fra Knud Pedersen

- Hvis jagttiden på hjort ændrets til at slutte midt i december, giver det et seks ugers vindue til kun at nedlægge kalve og hinder. Statsskovene bør da lægge deres store bevægelsesjagter her og inddrage deres naboer i langt højere omfang, således at der kan laves nogle virkelig effektive jagter på kalve og hinder uden risiko for hjortene. Jeg vil derfor indtrængende anmode Naturstyrelsen om at spille med, lyder opfordringen fra Hjortevildtgruppe Vestjyllands formand.

Formanden for Thisted Jagtforening er utilfreds:

- Det er noget makværk!

Per Poulsen mener ikke, at lav er en brugbar løsning, i al fald ikke i Thy, hvor kronvildtforvaltningen fungerer. Han ser intet problem i den voksende bestand af kronvildt. Hvis der er for få hjorte syd for Limfjorden, så ret jagttiden til, så den passer, siger han.

Tekst: Max Steinar

„**DET HER ER** et forslag/opgør med måden, vi har forvaltet jagten i Danmark gennem de sidste mange, mange årtier, og er i sidste ende et forslag, der vil få uoverskuelige konsekvenser i forhold til den måde, vi gør tingene på i dag”.

Sådan slutter den bandbulle, som formanden for Thisted Jagtforenings cirka 300 medlemmer har spredt internt og eksternt på baggrund af Danmarks Jægerforbunds forslag til den nationale hjortevildtgruppe.

- *Hvorfor går du så hårdt i rette med dit eget forbund?*

- Dybest set er jeg mest utilfreds med manglen på kommunikation. Hvorfor skal jeg læse om det her på andre medier først, og ikke hos mit eget forbund? Godt nok havde jeg hørt om de store linjer fra Lars Jensen (dåværende formand for Den Nationale Hjortevildtgruppe, red.) og Mads Flinterup (Danmarks Jægerforbund) i september, men de eksakte forslag skal jeg læse om på Netnatur.dk. Forslagets omfang og karakter kom som en stor overraskelse for mig. Og da jeg satte et opslag op til en stor skydning i Karup lørdag den 1. august, var der vel 600 ud af cirka 700 deltagere, som intet havde hørt om emnet.

- Dernæst kan jeg ikke se, at der er et problem. Vi har jo masser af kron-dyr. Hvorfor skal en succeshistorie gøres til en fiasko eller et problem??

- *Mener du, at der kan sættes lighedstegn imellem en konstant voksende bestand og en succesfuld forvaltning?*

- Hvis der er for mange hinder og kalve, så må jægerne jo bare til at skyde nogle flere og have nogle muligheder for det. Og hvis der er for få hjorte - jamen, så ret dog jagttiden til,

så den passer. Her hos os ser det ud til at jagttiden passer, for vi har en god balance mellem køn og alder.

- *Vil du kunne overbevise jægerne syd for Limfjorden om, at de først skal jage hjorte fra 1. november?*

- Det har jeg ingen intentioner om. Jeg udtaler mig for min region. Og har I for mange hinder og kalve, så start jagten på dem fra den 1. oktober.

- *Mange steder syd for Limfjorden starter jagten på kalvene allerede den 1. september.*

- Nå okay, det var jeg ikke klar over. Men hvad hjortene angår, så har vi jo aldrig jagtet dem i deres brunsttid heroppe i Thy. Jeg forstår overhovedet ikke, at man vil gøre det. Min opfattelse er, at kødet kun kan bruges til spegepølse. Har vi da ikke en moralsk forpligtigelse til på bedste måde at udnytte det, vi skyder.

Per Poulsen er stærk modstander af tanken om lav.

- Jeg mener, der er cirka 800 lods-ejere omkring Nationalpark Thy. Jeg ser et problem i at få så mange til at blive enige om en fællesforvaltning. Styr dog afskydningen ved hjælp af jagttiderne. Hvis der er for mange hinder og kalve i en region, så start jagten 14 eller 30 dage før.

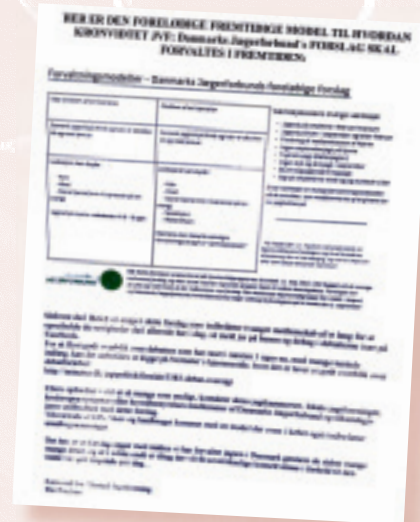
- *Hvordan vil du styre det, hvis ikke man via et lokalt lav har fingeren på pulsen?*

- Jeg tror ikke på det. Danmark er ikke egnet til sådan noget.

- *Hvad så med Norge og Sverige? I begge lande har man i årevis kørt med lav og kvoter?*

- Min opfattelse er, at man i de lav måske er bedre til at indberette nedlagt vildt. Ud fra det sætter man næste års kvoter og jagttid. Det kunne vi i Danmark måske lære noget af.

- *Du mener altså, at vi i Danmark er bedre som jægere til at passe på vore*

vildtbestande end i Norge og Sverige?

- Kulturen er helt anderledes i Danmark. Vi kan godt finde ud af at forvalte vores vildt på vores måde. Det viser de sidste års udvikling med al tydelighed. Problemer hist og her med skæv afskydning kan godt løses med den nuværende lovgivning. Forslagene er noget makværk, og det skal ikke hastes igennem.

- *Der er jo tre år til, at det skal træde i kraft? Giver det ikke rigeligt tid til debat og finpudsnings af forslagene?*

- Ja, okay, men hvad bliver så det næste. Råvildt, gråænder eller gæs? Og det er jo **nu**, at det skal besluttes. Derfor er det altafgørende vigtigt, at vi har debatten nu, og vi bliver enige om, hvad der skal anbefales til Vildtforvaltningsrådet i december 2015. mst@jaegerne.dk

Per Poulsen mener:

- De steder længere nede i Jylland, hvor jægerne har den største mangel på ældre hjorte, der har man også den længste jagttid på fem måneder. At anvende forkortet jagttid er da et værktøj, som ligger lige for at bruge i den nuværende lovgivning.

Formanden for Kragelund Jagtforening:

- Jeg stoler på mine ledere

- Jeg går ud fra, at vore tillidsfolk inden for hjortevildtforvaltningen gør deres bedste. Det er mit udgangspunkt. Er der uenighed, så skal vi tage diskussionen på vores møder - ikke via opslag på skydebaner eller vilde diskussioner på Facebook, mener Lars Mogensen.

Tekst: Max Steinar

FORMANDEN FOR KRAGELUND Jagtforening, Lars Mogensen, blev vred, da han opdagede, hvordan diverse rygter om Danmarks Jægerforbunds ageren i spørgsmålet om hjortevildtforvaltningen løb. Især da han på en stor skydning i Karup så et opslag, sat op af hans kollega i Thisted Jagtforening, Per Poulsen.

- *Hvorfor synes du, at det er forkert?*

- Jo, jeg blev ærligt talt lidt knotten.

Jeg ønsker ikke at komme til en stor, offentlig skydning, hvor jeg kan læse et opslag af den karakter. Jeg prøvede at spørge nogle af de andre jægere og opdagede, at mange var i den vildfarelse, at Danmarks Jægerforbund havde fremsat ønsket om det arealkrav på 50 hektar, som de tre andre organisationer i Den Nationale Hjortevildtgruppe havde foreslået. Det er jo, hvad der sker, når der først sættes rygter i gang. Den fulde og detaljerede sandhed kan man aldrig få via sådan et opslag. Det er helt okay at være uenig. Men diskussionerne skal tages internt i Danmarks Jægerforbund og på diverse møder, hvor alle medlemmer er velkomne.

- Jeg engagerer mig i mit forbund. Jeg er til kreds møder, jeg er til repræsentantskabsmøder, og jeg er til møder om hjortevildt, også selv om vi her i Kragelund ligger uden for kronvildtets kerneområder, men dåvildtet er vi da begyndt at få. Jeg har nemt ved at få både min kredsformand, mit hovedbestyrelsesmedlem og min forbundsformand i tale. Da forbundet med et fingerknips afskaffede medlemsbladet med foreningsmeddelelserne, var vi i Kragelund Jagtforening blandt de mange, der var utilfredse. Det sagde jeg til Jens Bjørn (HB medlem i kreds 3, red.), og resultatet af de

mange klager blev som bekendt, at den beslutning blev lavet om. Det tager jeg som udtryk for, at medlemsdemokratiet i Danmarks Jægerforbund virker. Jeg er af den opfattelse, at vi har valgt de rette til at lede vores forbund.

- For mig at se er det en kæmpestyrke, at vi nu kun er ét forbund. Og det er altså Danmarks Jægerforbunds tillidsfolk, som sidder med ved forhandlingsbordene med de andre grønne og med myndighederne. Det er ikke de små protestorganisationer.

- *Hvor meget kendskab har du selv til kronvildt?*

- Som sagt er kronvildtjagt ikke lige den jagtform, jeg har de største muligheder for at dyrke her i området. Men jeg køber mig med mellemrum til en dagjagt hos Naturstyrelsen. Sammen med en af mine gode kammerater har jeg nogle gange været på jagt i Oksbøl. Det har hver gang været en fantastisk oplevelse. Sidste gang, vi var af sted, måtte vi ikke nedlægge hjorte, kun kalve og hinder. Flere store, prægtige hjorte kom forbi. Jeg nød synet - sikke en oplevelse at få, også selv om jeg måtte nøjes med at kigge. 10 minutter før jagten sluttede, kom der nogle hinder forbi, og jeg havde det held at nedlægge to af dem. Det var en stor dag for mig.

- Netop Oksbøl-området er beviset på, at det nytter noget med restriktioner på hjortene, når områderne er tilpas store. Det er en af årsagerne til, at jeg alt andet lige er tilhænger af regler, som dækker store eller meget store områder. Jeg synes, det er noget rod heroppe i Midtjylland, når man på den ene side af en landevej må skyde hjorte, mens det er forbudt på den anden side. Og så synes jeg i øvrigt også, at brunstjagten på hjort burde forbydes. Det er efter min me-

Lars Mogensen køber gerne en dagjagt hos Naturstyrelsen i Oksbøl. Én gang har han været heldig og dygtig nok til at nedlægge en hjort. Privatfoto.

ning ikke etisk korrekt at jage kronvildtet i parringstiden.

- At Danmarks Jægerforbund foreslår jagt før solopgang, synes jeg er en god ide. Sådan at også de jægere der kun har markjagt kan få muligheden, før dyrene går i skoven.

mst@jaegerne.dk

Lars Mogensen mener:

- Det ærgrer mig, at mange tager dele ud af en sammenhæng og bruger dem, som om det allerede er lovforslag, og at alt er opfundet eller foreslået af Danmarks Jægerforbund, uden at tage hensyn til at Jægerforbundet sidder i en forhandlingssituation og forsøger at opnå det bedste resultat for jægere.

Forskerne er ikke i tvivl:

Danmarks kronvildt har brug for en forvaltningsplan

Kun én hjort ud af 100 på Djursland oplever sin otte års fødselsdag, fordi Danmark, som et af kun tre lande i Europa, har en fri afskydning af kronvildtet. En sundere bestandssammensætning kræver en ny forvaltningsplan, siger forskerne bag DCE-rapporten „Bæredygtig Krondyrforvaltning”.

Tekst og foto: Kenneth Sletten Christensen, Danmarks Jægerforbund

- **EN TREÅRIG HJORT** fra Djursland har 50 procents chance for at overleve jagtsæsonen. Hvis den overlever, er historien den samme i dens fjerde, femte, sjette og syvende leveår. Og så er det simpelt matematik at regne sig frem til, at der kun er cirka én hjort ud af 100, der oplever sin otte års fødselsdag, siger Peter Sunde, seniorforsker ved DCE, Aarhus Universitet, og

talknuseren bag rapporten „Bæredygtig krondyrforvaltning”.

Dansk jagtanarki

Rapporten er en vital del af den videnskabelige baggrund for Vildtforvaltningsrådets beslutning om at ændre i hjortevildtforvaltningen i Danmark.

- Dybest set hersker der i dag jagt-

anarki inden for jagtlovens rammer. Der er ingen af de lande, vi normalt sammenligner os med, der har ad libitum afskydning af hjorte i alle aldre, hvis man bare overholder eventuelle særfredninger. Ønsker man fremadrettet en mere naturlig bestandssammensætning, er der ikke plads til, at alle danske jægere, der har mulighed for at nedlægge kronvildt, skyder én hjort om året, uddyber Lars Haugaard, der er skov- og landskabsingeniør ved DCE og den anden forfatter bag rapporten.

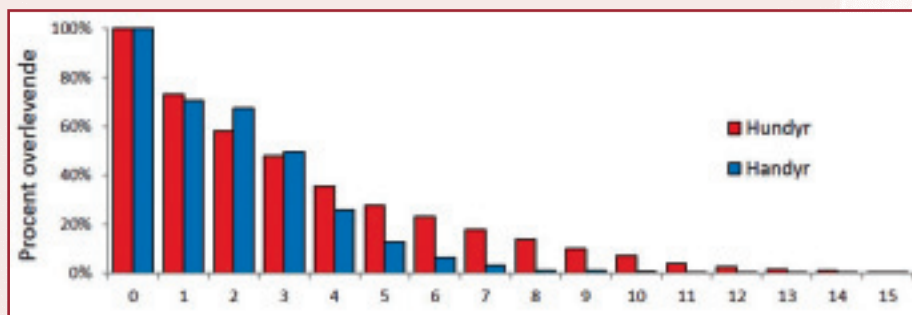
Forskerne snakker om en naturlig bestandssammensætning på tværs af alder og køn. Det skyldes, at et enigt vildtforvaltningsråd har vedtaget det mål som ét ud af fire mål.

Den naturlige bestandssammensætning

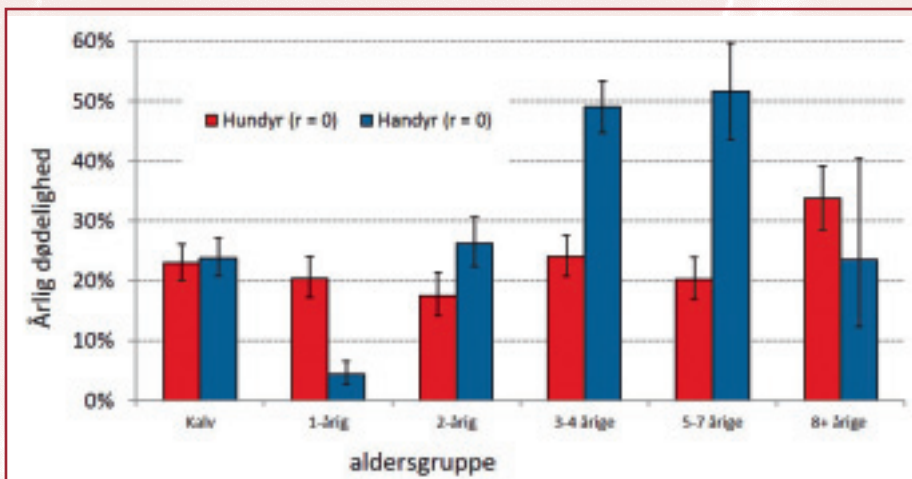
I tal betyder det, at i en naturlig bestand oplever 15 ud af 100 hjorte deres otte års fødselsdag. I Oksbøl, der har Danmarks mest omfattende forvaltningsplan for krondyr, når cirka syv hjorte den samme mærkedag. Og på Djursland er det altså blot én.

Det betyder også, at i en naturlig sammensat bestand er der cirka seks hinder per voksne hjort over otte år. På Djursland er der mere end syv

Den årlige dødelighed for krondyr på Djursland. De tre til syvårige hjorte har 50 procent chance for at overleve en jagtsæson.

Procentvis andel af han- og hundyr der overlever til en given alder på Djursland. Næsten ingen hjorte overlever til deres 8. leveår.

Lars Haugaard (t.v.) og Peter Sunde er de to forfattere bag rapporten "Bæredygtig krondyrforvaltning", og de er ikke i tvivl: Det kræver en ny forvaltningsplan, hvis vi vil opnå en sundere bestandssammensætning.

gang så mange: 40-60 hinder for hver enkelt voksne hjort over otte år. I Oksbøl er der 11 hinder pr. voksne hjort.

- I dag bliver der skudt for mange unge og midaldrende hjorte i forhold til den samlede bestand. En af konsekvenserne af afskydningen er paradoksalt nok den store stigning i antallet af dyr. Men bagsiden af medaljen er, at de mange nye fædre til kalvene er små og unge hjorte. Den lave gennemsnitsalder kan i et evolutionært perspektiv betyde mindre kropstørrelse i løbet af de kommende generationer, siger Peter Sunde.

Fra Djursland til Oksbøl

Forskerne bag rapporten har blandt andet undersøgt alder og køn på de nedlagte krondyr fra to områder: Krondyrreservatet Oksbøl, hvor staten er enejer og forvalter efter at opnå mange gamle hjorte, og på Djursland, hvor spidshjortene er fredede, men hvor mange små jordejere driver jagten mere eller mindre uafhængigt af hinanden.

- De to områder repræsenterer to yderpunkter i den måde, der drives jagt på i Danmark. Men selvom man i 25 år har forvaltet efter en stram plan i Oksbøl, er tallene kun en smule bedre her. Det skyldes, at hjortene har en stor aktionsradius og bliver skudt, når de går uden for statens arealer. Når den strammeste forvaltede bestand i Danmark ikke er imponerende, er der intet, der tyder på, at

der står bedre til andre steder i landet, fortæller Lars Haugaard, og Peter Sunde uddyber:

- Man får aldrig klarhed over det samlede antal krondyr i Danmark, og det er også rygende uinteressant. Forholdet mellem køn, alder og vægt i bestanden er meget mere sigende for deres sundhed. Og ønsker man fra politisk side en naturlig sammensat bestand, så er det helt tydeligt, at der skal gøres noget ved forvaltningen,

så flere unge hjorte opnår at blive ældre. Derudover skal vi sikre os, at man registrerer de skudte dyr på netop vægt, alder og køn, så vi kan udbygge vores viden om bestanden, og hvor tæt vi er på forvaltningsmålet. Ellers vil vi om fem til ti år ikke vide, hvor godt de restriktioner, som snart skal besluttes, kommer til at virke.

ksc@jaegerne.dk

Bag om rapporten

- I rapporten regner de to forskere på fem forskellige forvaltnings-scenarier, som politikerne „kan vælge mellem“. En naturlig sammensætning af bestanden, mest muligt kød, flest muligt gamle hjorte.
- Vildtforvaltningsrådet har valgt at stile efter, hvor man opnår en naturlig bestandssammensætning: At dødeligheden i en bestand minder om den naturlige tilstand for vildtet. Det vil sige at flest dyr dør som helt unge eller helt gamle.
- Det har ofte fejlagtigt været bragt frem, at Vildtforvaltningsrådet ønsker et scenarie med maksimalt antal gamle hjorte: At dødeligheden for hjortene er nærmest ikke eksisterende frem til den ønskede alder. Blandt hinderne er dødeligheden høj, når dyrene er meget unge og meget gamle. Altså en fredning af dyrene frem til den ønskede alder.
- Rapporten viser, at 65 procent af handyrene i begge bestande havde mindst 10 sprosser allerede som 5-årig. Som 8-årig satte 80-90 procent op som mindst 10 sprosser. Cirka 20 procent af samtlige hjorte på Djursland vil aldrig blive større end 10 sprosser. Dette gør, at eventuelle sprossefredninger kun vil gavne sammen med andre tiltag.
- Der er to lande i Europa, ud over Danmark, hvor den enkelte grund-ejer frit kan afskyde hjortevildt uden restriktioner. Det er i Storbritannien og Spanien. Begge lande kendetegnes ved meget store jordbesiddere, men har i øvrigt også en skæv bestandssammensætning.

Find Holger!

Dette er billedet af et problem.

” Ingen ved hvor mange
krondyr, der findes “

„Ingen ved hvor mange krondyr der findes“! „Hvorfor tæller I ikke bare dyrene“? Den slags udsagn har debatten ikke skortet på. Nu har du chancen for at tælle de dyr, som blev fotograferet fra en af Forsvarets helikoptere over Vind Hede umiddelbart efter at være fløjet lavt over Stråsø Plantage en januardag i 2013.

”Der er for mange dyr, og kønsforholdet er skævt.“ Sådan lyder det, når de regionale hjortevildtgrupper mødes. Vildtforvaltningsrådet har slået fast, at der er for få modne hjorte i forhold til

hinder og kalve. „Det ved de ingenting om“, er der nogen der påstår.

Prøv selv at tælle de forreste dyr op. Hvor mange gange finder du en hjort?

Til information har vi haft billedet kraftigt forstørret. I den forreste gruppe af dyr - inden der er lidt „luft“ før den bagerste gruppe - kan vi med sikkerhed finde fem, muligvis seks hjorte. Og der er alene i denne gruppe lige omkring 350 dyr.

Lad os nu ikke fordybe os i en strid om eksakte tal, men lad os

som ansvarlige naturforvaltere tage hånd om de åbenlyse problemer, som vores adfærd som jægere har skabt. Målsætningen er en naturlig køns- og alderssammensætning. Det ønsker Vildtforvaltningsrådet. Og det ønsker Danmarks Jægerforbund.

Billedet er venligst udlånt af Forsvaret/Michael Sand. Det er taget ved en tilfældighed, og vi har altså ikke tilstræbt at finde en kæmperudel med få hjorte.
mf@jaegerne.dk

Bunden opgave fra Vildtforvaltningsrådet:

- Få styr på kronvildtet ...

... og I vil vinde en faglig og politisk respekt, som vil gavne jagtens sag i Danmark langt ind i fremtiden, siger formanden for Vildtforvaltningsrådet, Jan Eriksen.

Tekst: Torsten Lind Søndergaard

Foto: Steen Axel Hansen

DEN NUVÆRENDE SAMMENSÆTNING af Danmarks to største hjortearter er skæv. Der er for mange hinder og kalve, iog det er for få hjorte, der når deres udviklingsmæssige og adfærdsmæssige højdepunkt. Derfor skal bestandene forvaltes bedre, mener Vildtforvaltningsrådet, som med formanden Jan Eriksen i spidsen har stillet de danske jægere og Den Nationale Hjortevildtgruppe den bundne opgave at fremvise en forvaltningsplan, der løser følgende fire opgaver:

- En mere naturlig og dermed ligelig køns- og aldersfordeling.
- Højere andel af ældre og dermed større hjorte (kronhjorte er mindst 10 år, før de topper, dåhjorte er mindst otte år).
- Hjortevildtet skal spredes til flere og nye egne.
- Jagten skal foregå med en bedre etik.

- Tingene er ikke, som de skal være. Det er vigtigt for mig at slå fast med syvtommersøm. Al vores erfaring og al den faglige viden, vi har adgang til, viser os, at bestandene af kronvildt og dåvildt er skævt sammensatte, siger Jan Eriksen.

Opgaven med at vedtage en ny forvaltningsplan for de store hjortearter ligger altså fast. Tilbage står, hvordan opgaven skal løses.

Personligt håber Jan Eriksen, at Den Nationale Hjortevildtgruppe kan finde en løsning ad frivillighedens vej. Både for vildtet, for befolkningens og for jægerens skyld.

- Jeg er foreningsmenneske til benet, og jeg tror meget stærkt på principperne om, at forskellige interesser mødes for at finde fælles, holdbare løsninger, som skal løses på nationalt og lokalt plan. Det giver ejerskab og ansvarlighed, men det giver også en høj grad af indflydelse, siger Jan Eriksen med stor overbevisning i stemmen.

Jan Eriksen mener:

- Der skal findes en løsning i Den Nationale Hjortevildtgruppe. De forskellige medlemmer af gruppen skal indgå de nødvendige kompromisser for at blive enige, og de danske jægere skal derefter forvalte bestandene i henhold til den vedtagne forvaltningsplan.

- Det modsatte af selv at tage ansvar og løse opgaven i fællesskab er tvang. Det vil sige, at myndighederne går ind og lovgiver. Det kommer også til at ske, hvis jægere, skovejere, jordbrugere, naturbeskyttere og dyreværnsfolk ikke kan blive enige om en forvaltningsplan for hjortevildtet, understreger Jan Eriksen.

Modsat. Hvis det lykkes at præsentere en forvaltningsplan for Vildtforvaltningsrådet, som bliver vedtaget, og hvis de danske jægere lykkes med at løse de fire bundne opgaver nævnt ovenfor, ja, så er den en kæmpe sejr for jægerne og jagten i Danmark.

- Det aftvang kolossal respekt blandt politikere, styrelser og organisationer, da jægerne frivilligt i midten af 90'erne tog ansvar for anskudninger af gæs og på få år fik nedbragt omfanget ganske markant. Løses opgaven med hjortevildtet, er det endnu et plus i karakterbogen til de danske jægere. Og hvad betyder det så? Ja, det betyder, at når jægerne selv tager ansvar og løser udfordringerne, så får jægerne også en betydelig grad af indflydelse på forvaltningen, pointerer Jan Eriksen, og ønsker held og lykke med arbejdet i Den Nationale Hjortevildtgruppe.

tls@jaegerne.dk

- Det modsatte af selv at løse opgaven i fællesskab er tvang. Det vil sige, at myndighederne går ind og lovgiver, lyder advarslen fra Jan Eriksen.

Ny formand for Den Nationale Hjortevildtgruppe:

En erfaren naturmand

Den Nationale Hjortevildtgruppe fik ny formand i august, da Svend Bichel overtog posten fra Lars Jensen, som fortsætter som menigt medlem. Svend Bichel har stor erfaring som både jæger, DN-præsident og forhandlingsleder.

Tekst: Kenneth Sletten Christensen, Danmarks Jægerforbund. **Foto:** Max Steinar

60 ÅR SOM jæger, 12 år som præsident i Danmarks Naturfredningsforening, forhandlingsleder under Svend Auken i Bichel-udvalget og forskningschef på DMU, det nuværende DCE.

Og så lige 30 år som lektor på gymnasiet i Skive.

Det er et imponerende CV, der pryder 73-årige Svend Bichel. Han er af Vildtforvaltningsrådets formand blevet udpeget til ny formand for Den Nationale Hjortevildtgruppe. Han repræsenterer ingen forening, og hans hovedopgave er at finde en løsning på fremtidens hjortevildtforvaltning, som alle kan være tjente med:

- Vores helt store mål må være at få alle interesser til at gå op i en højere enhed, i respekt for at kronvildtet skal udvikle sig så naturligt som muligt. Og det har vi alle - uanset interesser - et ansvar for. Der skal ikke være én, der får overhånd i forhold til andre. Vi skal finde en løsning, der giver mulighed for gode jagtoplevelser, og at der kommer godt kød ud af det, men sørge for, at dem der gerne vil have naturoplevelsen med de prægtige dyr kan få den. Og så skal vi håndtere de skader, som bliver lavet på land- og skovbruget, siger Svend Bichel.

ksc@jaegerne.dk

Erfaringer

I 90'erne fik Svend Bichel til opdrag af Svend Auken at finde en løsning på brugen af pesticider, som både økologer, landmænd og pesticidindustrien kunne stå inde for. Det havde dengang stor bevågenhed i medierne, og der var mange interesser på spil. Men det lykkedes at finde fælles fodslag i en rapport, der blev til pesticidplan II.

Svend Bichel har været jæger i 60 år. Her sidder han med sit første trofæ for henholdsvis kronhjort, dånhjort og sikahjort. De er alle nedlagt i Danmark.

- Nu skal der handles på hinder og kalve!

Henrik Bertelsen og hans kollegaer i landbruget vil ikke acceptere en fortsat stigende bestand af kronvildt. Han vil have, at jægerne samarbejder. Enten i frivillige eller i tvungne lav - blot det virker.

Tekst og foto: Max Steinar

- I SKAL BARE begynde at skyde nogle flere hinder og kalve. Om det sker i obligatoriske eller i frivillige lav, er vi landmænd ligeglade med. Men nu skal I altså sørge for at løse opgaven!

Henrik Bertelsen er landbrugets repræsentant i Den Nationale Hjortevildtgruppe, og han sidder også i Vildtforvaltningsrådet. I årevis er det blevet diskuteret, hvordan bestanden skal stoppes i sin stigningstakt, men uden held. Nu har Henrik Bertelsen tabt tålmodigheden.

- I kan ikke blive ved med at forlange af os landmænd, at vi skal lægge marker til, fordi I ikke kan løse opgaven som jægere. Kronvildtet raser om dagen inde i skovene - men om natten stiller de altså deres sult ude på vores marker. Niveauet af skaderne bliver ved med at vokse. Vi har påtalt det i årevis. Jægerne har påstået, at de kunne løse opgaven ad frivillighedens vej. Men helt ærligt: Det har I ikke!

At talen om lav har skabt megen debat, undrer Henrik Bertelsen.

- Ja, det er godt nok mystisk for mig, at mange jægere åbenbart har så store problemer med at arbejde sammen med andre jægere. For i mod-

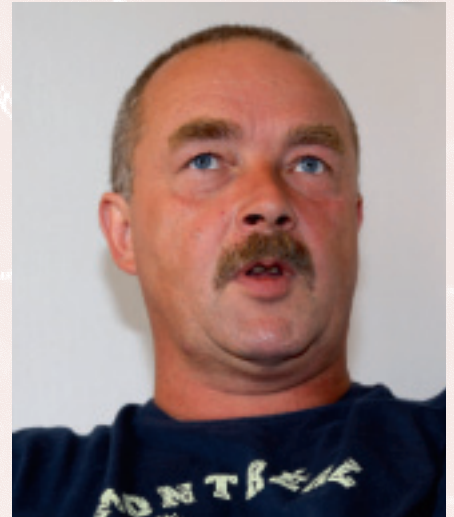
sætning til stort set alle andre hårvildtarter, så begrænser kronvildt sig ikke til et beskedent areal. Nej, de vandrer over mange tusinde hektar (tyske undersøgelser af GPS-mærkede kronhjorte afslører, at hjortene flytter sig i områder op imod 50.000 hektar, red.).

Jægere vil have horn

- Danske jægere har meget større lyst til at skyde hjorte end hinder og kalve. Hvis du fortæller, at du har nedlagt en hind, spørger ingen efter at se et foto af den. Men skyder en jæger en seksender eller en otteender - eller dem begge to, når de kommer som de sidste to dyr af en rudel på 20 dyr - så ryger billedet rundt i cyberspace. Mens de resterende 18 hinder og kalve lever videre og føder flere kalve året efter.

- Vi har en kæmpe udfordring med nogle af jægerne uden for skovene, der skyder alt, hvad de ser, med særlig fokus på hjortene.

- Jeg kunne svært godt tænke mig, hvis vi kan få indopereret DNA fra rensdyr i den danske kronvildtstamme, så også hinderne udvikler horn og dermed pludselig bliver attraktive som jagtobjekter, spørger Henrik Bertelsen, men han bliver hurtigt alvorlig igen: - Jeg bedømmer, at lav-tanken kommer til at tage længere tid, end vi havde håbet på. Men jeg mener stadig, at lav fandeme er en god ide! Og bare det, at vi har foreslået det, sender et tydeligt signal til jægerne om, at noget skal ske. Vi

- Nogle debattører kan ikke engang deres ABC omkring kronstyr, eller hvem der har foreslået hvad, fastslår Henrik Bertelsen.

ønsker mål for, hvilke og hvor mange dyr man i hvert lokalområde ønsker at tage væk af bestanden.

- Nogle landmænd er så trætte af kronstyr, at de ønsker „lortet“ væk. Men andre anerkender, at kronstyr hører til i faunaen.

- Hvis I kan samle flertal for jeres ønsker om lav i Vildtforvaltningsrådet - hvorfor gennemfører I det så ikke bare?

Lang pause fra Bertelsen. Meget lang.

- Nogle skal jo ville tage arbejdet med lavene. Mon ikke ideen modner over de kommende få år? Ellers må vi have alle værktøjerne i spil igen...

mst@jaegerne.dk

Arealkrav

Henrik Bertelsen: - Nogen har helt klart gået efter at beskyldte Jægerforbundet for det værste i et klart forsøg på at skade jeres organisation. Og andre har ikke evnet at fatte, at ønsket om arealkrav ikke kommer fra Jægerforbundet. Desværre har den udtalte mangel på grundlæggende indsigt ikke forhindrede nogle debattører i hidsige udfald.

Stil krav til dine jægere!

Henrik Bertelsen opfordrer alle landmænd til at stille krav (gerne i kontrakten) til deres jagtlejere om, at de skal skyde to kalve eller hinder for hver hjort, de nedlægger.